

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra ruského jazyka a literatury

Architektonické památky kraje Vysočina

Bakalářská práce

Autor: Karolína Dušková
Studijní program: B7310 – Filologie
Studijní obor: Cizí jazyky pro cestovní ruch – ruský jazyk
Cizí jazyky pro cestovní ruch – anglický jazyk
Vedoucí práce: Mgr. Markéta Krménčíková
Oponent: Mgr. Jana Kostincová, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

Autor: Karolína Dušková

Studium: P16P0514

Studijní program: B7310 Filologie

Studijní obor: Cizí jazyky pro cestovní ruch - anglický jazyk, Cizí jazyky pro cestovní ruch - ruský jazyk

Název bakalářské práce: **Architektonické památky kraje Vysočina**

Název bakalářské práce AJ: Architectural Sights of the Region Vysočina

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se bude zabývat stavebními památkami kraje Vysočina. Tyto památky budou rozděleny dle příslušných kategorií: sakrální, profánní, dle využití apod. Bude pojednávat o tom, kde se nacházejí, kdy byly postaveny, v jakém architektonickém stylu byly postaveny, popsána bude jejich stručná a jasná historie, zahrnující přestavby a majitele. Zvláštní pozornost bude věnována památkám UNESCO.

Literatura: Karel Kuča - Atlas památek: Česká republika / 1.díl, A-N Karel Kuča - Atlas památek: Česká republika / 2. díl, O-Ž Petr Kratochvíl, Jiří Podrazil - Slavné vily kraje Vysočina Ivana Maxová - Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v kraji Vysočina Vladimír Soukup, Petr David Velká turistická encyklopedie Vysočina Internetové zdroje:
https://www.tripadvisor.cz/Attractions-g2423271-Activities-c47-Vysocina_Region_Moravia.html
<https://www.kr-vysocina.cz/narodni-kulturni-pamatky/ds-300234>
<http://www.atlasceska.cz/kraj-vysocina/pamatky-unesco/> <http://www.unesco-czech.cz/>
<https://tema.novinky.cz/unesco> <http://www.dedictvivysociny.cz/> [https://nazory.aktualne.cz/top-20-kraje-vysocina/r i:article:275004/?redirected=1513062303](https://nazory.aktualne.cz/top-20-kraje-vysocina/r-i:article:275004/?redirected=1513062303)

Garantující pracoviště: Katedra ruského jazyka a literatury,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Markéta Krménčíková

Oponent: Mgr. Jana Kostincová, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 6.12.2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne: .....

Podpis: .....

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářská práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 1/2013 (Řád pro nakládání se školními a některými jinými autorskými díly na UHK).

Datum: .....

Podpis studenta: .....

Poděkování

Zde bych chtěla poděkovat vedoucí mé práce Mgr. Markétě Krmenčíkové za pomoc při výběru tématu a také za její rady, které mi v průběhu konzultací dala. Touto cestou bych také ráda vyjádřila svou vděčnost svému tatínkovi, díky jehož podpoře jsem měla tu možnost zdárně ukončit studium na Univerzitě Hradec Králové. Nebýt jeho podpory, tato práce by nikdy nevznikla.

Anotace

DUŠKOVÁ, Karolína: *Architektonické památky kraje Vysočina*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové; 2019. 75 stran. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se bude zabývat stavebními památkami kraje Vysočina. Tyto památky budou rozděleny dle příslušných kategorií: sakrální, profánní, dle využití apod. Bude pojednávat o tom, kde se nacházejí, kdy byly postaveny, v jakém architektonickém stylu byly postaveny, popsána bude jejich stručná a jasná historie, zahrnující přestavby a majitele. Zvláštní pozornost bude věnována památkám UNESCO.

Klíčová slova:

Vysočina, kostel, hrad, zámek, památka, historie

Annotation

DUŠKOVÁ, Karolína: *Architectural Sights of the Region Vysočina*. Hradec Králově: Faculty of Education, University of Hradec Králové; 2019, 75 pp. Bachelor Thesis.

This bachelor thesis is going to deal with architectural sights of the region Vysočina. These sights will be divided into corresponding categories: sacral, profane, according to usage etc. The thesis will deal with information such as where they are located, when they were built, in which architectural style they were built, there will also be mentioned their brief history including their rebuilding and owners. Special attention will be paid to the UNESCO monuments.

Key words:

Vysočina, church, castle, chateau, monument, history

Obsah

1	Úvod	12
2	Kraj Vysočina	13
2.1	Poloha kraje	13
2.2	Osídlování oblasti	13
2.3	Název kraje	14
3	Města a jejich památky	15
3.1	Havlíčkův Brod	15
3.1.1	Hrad Ronovec	16
3.1.2	Zámek Světlá nad Sázavou	16
3.1.3	Zámek Golčův Jeníkov	17
3.1.4	Hrad Leděč	17
3.1.5	Hrad Lipnice	18
3.2	Jihlava	19
3.2.1	Kostel sv. Ignáce z Loyoly (Obrázek 1)	19
3.2.2	Kostel sv. Jana Křtitele	20
3.2.3	Kostel sv. Jakuba Většího (Obrázek 2)	20
3.2.4	Kostel Nanebevzetí Panny Marie (Obrázek 3)	21
3.2.5	Kostel Povýšení sv. Kříže (Obrázek 4)	21
3.2.6	Kostel sv. Pavla (Obrázek 5)	22
3.3	Žďár nad Sázavou	22
3.3.1	Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře (Obrázek 6-9)	23
3.3.2	Zámek (Obrázek 10–12)	23
3.3.3	Kostel sv. Markéty	24
3.3.4	Farní kostel sv. Prokopa	24
3.4	Telč	25
3.4.1	Vodní hrad (zámek) (Obrázek 13)	25
3.4.2	Kostel Jména Ježíš	26
3.4.3	Kolej jezuitů	26
3.4.4	Kostel sv. Jakuba	27
3.5	Třebíč	27
3.5.1	Bazilika sv. Prokopa	28
3.5.2	Židovská čtvrť (Obrázek 14)	29
3.5.3	Zámek	29
3.6	Brtnice	30

3.6.1	Brtnický zámek	30
3.6.2	Renesanční radnice	30
3.6.3	Pavlánský klášter	31
3.6.4	Rokštejn	31
3.6.5	Hoffmannův dům	31
3.7	Chotěboř	32
3.7.1	Zámek Chotěboř (Obrázek 15)	32
3.7.2	Kostel sv. Jakuba Většího	32
3.8	Jaroměřice nad Rokytnou	33
3.8.1	Zámek Jaroměřice nad Rokytnou	33
3.8.2	Chrám sv. Markéty	33
3.8.3	Kaple sv. Josefa	34
3.8.4	Špitál s kaplí sv. Kateřiny	34
3.9	Jemnice	34
3.9.1	Hradby města Jemnice	34
3.9.2	Zámek Jemnice	35
3.9.3	Kostel sv. Jakuba	35
3.9.4	Kostel sv. Stanislava	36
3.9.5	Kostel sv. Víta	36
3.10	Jimramov	37
3.10.1	Zámek Jimramov	37
3.10.2	Kostel Narození Panny Marie	37
3.11	Náměšť nad Oslavou	38
3.11.1	Zámek	38
3.11.2	Kostel sv. Jana Křtitele	38
3.12	Kralice nad Oslavou	39
3.12.1	Kralická tvrz	39
3.13	Moravské Budějovice	39
3.13.1	Zámek	39
3.14	Nové Město na Moravě	40
3.14.1	Zámek	40
3.14.2	Kostel sv. Kunhuty	40
3.15	Pelhřimov	41
3.15.1	Zámek pánů z Říčan	41
3.15.2	Kostel sv. Bartoloměje	41

3.16	Polná.....	41
3.16.1	Děkanský chrám Nanebevzetí Panny Marie.....	41
3.16.2	Kostel sv. Kateřiny	42
3.16.3	Hrad a zámek Polná (Obrázek 16).....	42
3.17	Velká Bíteš	43
3.17.1	Kostel svatého Jana Křtitele	43
3.18	Velké Meziříčí.....	43
3.18.1	Zámek (Obrázek 17)	43
3.18.2	Kostel sv. Mikuláše.....	44
3.19	Humpolec	44
3.19.1	Hrad Orlík (Obrázek 18).....	44
3.20	Přibyslav.....	45
3.20.1	Zámek	45
3.21	Pacov	45
3.21.1	Kostel sv. Václava	45
3.21.2	Barokní selské domy (Obrázek 19)	45
3.21.3	Kaple sv. Anny	45
3.21.4	Zámek	46
4	Závěr.....	47
5	Seznam pramenů	48
5.1	Tištěné zdroje	48
5.2	Internetové zdroje.....	48
6	Přílohy	57
6.1	Obrázek 1 – Kostel sv. Ignáce z Loyoly	57
6.2	Obrázek 2 – Kostel sv. Jakuba Většího.....	58
6.3	Obrázek 3 – Kostel Nanebevzetí Panny Marie	59
6.4	Obrázek 4 – Kostel Povýšení sv. Kříže.....	60
6.5	Obrázek 5 – Kostel sv. Pavla	61
6.6	Obrázek 6 – Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře	62
6.7	Obrázek 7 - Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.....	63
6.8	Obrázek 8 - Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.....	64
6.9	Obrázek 9 - Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.....	65
6.10	Obrázek 10 – Zámek Žďár nad Sázavou.....	66
6.11	Obrázek 11 – Zámek Žďár nad Sázavou.....	67
6.12	Obrázek 12 – Zámek Žďár nad Sázavou.....	68

6.13	Obrázek 13: Vodní hrad (zámek) Telč.....	69
6.14	Obrázek 14: Židovská čtvrť Třebíč.....	70
6.15	Obrázek 15: Zámek Chotěboř.....	71
6.16	Obrázek 16: Hrad a zámek Polná.....	72
6.17	Obrázek 17: Zámek Velké Meziříčí.....	73
6.18	Obrázek 18: Hrad Orlík.....	74
6.19	Obrázek 19: Barokní selské domy.....	75

1 Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá architektonickými památkami, které se nacházejí v kraji Vysočina a které jsou významné pro kraj i pro celou Českou republiku svou historií.

Kromě toho, že je popsáno jejich využití, je také rozebráno, jaký je jejich současný význam, kdy a v jakém architektonickém stylu byly postaveny, případně také přestavěny, kdo byl v průběhu historie jejich majitelem, případně také vztah k nějaké legendě nebo historické události. V neposlední řadě je věnována pozornost památkám UNESCO. Krátkou kapitolu zde tvoří také kraj Vysočina. Jednotlivé památky jsou rozděleny do skupin podle města, ve kterém se nacházejí.

K napsání práce jsem čerpala jak z knižních zdrojů, tak internetových, kdy jsem upřednostňovala webové stránky měst nebo konkrétních památek, neboť zde jsem mohla nalézt veškeré potřebné informace či zajímavosti. V poslední části práce se nachází fotografie, přičemž většina je z mého vlastního archivu.

2 Kraj Vysočina

2.1 Poloha kraje

Kraj Vysočina se nachází na velké části Českomoravské vrchoviny. Tato oblast byla původně pokryta pralesem, který byl postupně přetvořen generacemi lidí do současné podoby – krajina polí, lesů, pastvin a mimo jiné i měst.¹

Kraj zaujímá ve státu centrální polohu, sousedními kraji jsou Jihočeský, Pardubický, Středočeský a Jihomoravský. Vysočina patří mezi řídce osídlené kraje. Společně s Jihomoravským a Jihočeským krajem se účastní aktivit v rámci přeshraniční spolupráce s Rakouskem.²

S geografickou pozicí kraje souvisí i název kraje, který se nachází na vyvýšené krajině mezi dvěma historickými zeměmi České republiky. Přírodními podmínkami bylo obyvatelstvo rozptýleno do mnoha sídel, propojených sítí silnic. Pro tento kraj je typické, že vesnice bývají nepříliš vzdálené od místního centra, kterým může být i město. Pouze čtyři města tohoto kraje přesahují dvacet tisíc obyvatel, krajské město Jihlava, které je metropolí kraje, pak dosahuje padesáti tisíc obyvatel. Výhodou kraje je zachovalé životní prostředí a poloha v populačním a dopravním středu republiky.³

2.2 Osidlování oblasti

Osidlování oblasti Českomoravské vrchoviny bylo podníceno ve 13. století nejen převratnými událostmi, ale hlavně objevením a těžbou polymetalických rud v okolí Havlíčkova Brodu, Jihlavy a Pelhřimova. Osidlování začalo kolem 12. století a bylo řídké, ve století 13. a 14. bylo naopak nejsilnější.⁴

---

¹ Kraj Vysočina. *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. Public4u, c2000-2019 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <http://www.historickasidla.cz/cs/propagace-mest-dle-kraju/kraj-vysocina/>

² Charakteristika kraje Vysočina. *BusinessInfo.cz* [online]. Czech Trade, c1997-2019 [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-kraje-vysocina-2102.html>

³ O kraji Vysočina. *Kraj Vysočina* [online]. Jihlava, 2017 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/vitejte-na-vysocine/d-4000086/p1%3D1205>

⁴ Středověká kolonizace Českomoravské vrchoviny. *Disputatio historica* [online]. c2012 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://disputatio-historica.webnode.cz/recenze/stredovek/stredoveka-kolonizace-ceskomoravske-vrchoviny-/>

2.3 Název kraje

Kraj jakožto vyšší územně správní celek vznikl v roce 2000. Jeho původní název byl Jihlavský kraj (název podle centra kraje – Jihlavy), avšak 31. května 2001 na základě ankety mezi obyvateli dostal název Vysočina. Společně s Prahou nenesly ve svém názvu slovo „kraj“, 2. srpna 2010 byl navrhnout a později schválen ústavní zákon a název se znovu změnil na „kraj Vysočina“. ⁵

---

⁵ O Vysočině. *Kraj Vysočina* [online]. Adam Hlavatý, c2012 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://vysocina-kraj.webnode.cz/jeste-neco-navic/o-vysocine/historie-vysociny/>

3 Města a jejich památky

3.1 Havlíčkův Brod

Vznik města se datuje zhruba do poloviny 13. století. Založil ho na Haberské stezce u osady Brod Smil z Lichtenburka a pojmenoval ho Smilův Brod. Za Jana Lucemburského město neslo název Německý Brod. Za husitských válek, kdy bylo město roku 1422 dobyto, bylo zničeno. Po 2. světové válce dostalo jméno Havlíčkův Brod. Nejprve bylo město významné díky těžbě stříbra, ale poté se stalo centrem zemědělské a řemeslné výroby.⁶

Ve 14. století byly postaveny nové hradby, vchod do města byl umožněn dvěma bránami – Horní a Dolní. Centrum tvořilo náměstí, na západ od něj stál tzv. Koňský trh, v místě dnešního Smetanova náměstí. V té době přešel do majetku pánů z Lipé a začal se projevovat nedostatek stříbra, nedlouho poté se centrem těžby stříbra stala Kutná Hora. Místo těžby se rozvíjelo řemeslo a obchod. Ve druhé polovině 14. století se dláždily hlavní komunikace a Brod se také stal jedním z prvních českých měst, které vlastnily vodovod. Po zničení Německého Brodu husity se sem začali stěhovat obyvatelé venkova a město dostalo český charakter. Ve 2. polovině 15. století došlo k hospodářskému a stavebnímu rozvoji města, stavělo se ve stylu gotiky, od 16. století ve stylu renesance. Úpadek přichází v 17. století s nástupem třicetileté války, kdy bylo město a jeho okolí drancováno vojáky. Dále v polovině 17. století bylo vypleněno Švédy a hradby byly pobořeny. Za dalších sto let probíhaly barokní úpravy města. Dále v 18. století během národního obrození bylo zásluhou Karla Havlíčka Borovského hráno české divadlo. Jako výraz úcty mu byla ve městě odhalena pamětní deska a Havlíčkův pomník, ve 20. století bylo město přejmenováno na Havlíčkův Brod. V době rozvoje železnic město fungovalo jako železniční uzel. V době průmyslového rozvoje bylo postaveno množství továren. Dále v průběhu 19. století bylo také postaveno množství škol.⁷

---

⁶ Město Havlíčkův Brod se představuje. *Havlíčkův Brod - Městské informační centrum* [online]. [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: [Http://mic.muhb.cz/mesto-a-okoli/d-820411/p1=57175](http://mic.muhb.cz/mesto-a-okoli/d-820411/p1=57175)

⁷ Havlíčkův Brod. *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. Public4u, c2009-2019 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: [Http://www.historickasidla.cz/dr-cs/69-havlickuv-brod.html](http://www.historickasidla.cz/dr-cs/69-havlickuv-brod.html)

3.1.1 Hrad Ronovec

V polovině 13. století ho založil Smil z Lichtenburka pod názvem Sommerbug (=Letní hrad), o jedno století později dostal svůj název Ronovec. Od roku 1544 ho nikdo nevlastní a dnes je již zříceninou.⁸

Ke hradu se také váže pověst. Jedna její verze praví, že zde žil rytíř se svou dcerou Miladou, která měla spoustu nápadníků, ale byla zamilovaná do mladého chlapce Lažanského. Raubštejn, jeden z odmítnutých, se chtěl Miladě pomstít, proto se rytíř rozhodl svou dceru odvést do kláštera, ale Raubštejn je na cestě přepadl. Ubránili se a vrátili se zpět do hradu. Rytíř musel i s větším počtem svých bojovníků odjet, Raubštejn proto využil situace a jel na hrad za Miladou. Milada a její početně oslabená družina se pokusili bránit, avšak neúspěšně. Aby mu nepadla do rukou, skočila z nejvyšší věže do hradního příkopu. Raubštejn hrad ze vzteku vypálil. Miladin otec se pak vrátil a Raubštejnovi se pomstil. Jeho hrad vypálil a zabil ho.⁹

V 18. století se rozšířila informace o tom, že na hradě se nachází poklad. Informace nebyla potvrzena, avšak během 18. a 19. století byly zbytky hradu zpustošeny hledači pokladů. Dnes je hrad veřejně přístupný a dá se k němu dostat po žluté turistické trase.¹⁰

3.1.2 Zámek Světlá nad Sázavou

V místě zámku nechal roku 1393 Štěpán ze Šternberka postavit gotickou tvrz. V 15. století byl v majetku Trčků z Lípy, v roce 1567 nechal Burian III. Trčka z Lípy tvrz přestavět na lovecký zámek v renesančním stylu. Po roce 1636 byl zámek Trčkům z Lípy zkonfiskován. V 18. století, kdy byl v majetku rodu Černínů, byl přestavěn v duchu baroka. V 19. století sloužil jako vojenská nemocnice. Roku 1817 majitel František Josef Zich nechal přestavět zámek ve stylu empíru. V první polovině 19. století byli majiteli Salm-Reifferscheidtové, kteří nechali zámek opravit v duchu původního slohu. Od roku 1949 do roku 2011 zde sídlila střední zemědělská škola. Od roku 2013 má zámek nové majitele a jejich cílem se stala záchrana památky a její zpřístupnění veřejnosti. Nachází

---

⁸Zřícenina hradu Ronovec. *Vysočina* [online]. VYSOČINA TOURISM, c2019 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://www.vysocina.eu/turisticke-cile/1365-zricenina-hradu-ronovec>

⁹ O zkáze hradu Ronovce. *Pověsti z Vysočiny* [online]. [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: http://povesti.zvysociny.com/old/povest_o_zkaze_hradu_ronovce.php

¹⁰ Ronovec - zapomenutý hrad, který patřil i králi. *Region Vysočina* [online]. UNIWEB, c1997-2019 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <http://www.regionvysocina.cz/zpravodajstvi/ronovec-zapomenuty-hrad-ktery-patril-i-kralii/>

se zde expozice historického evropského skla, expozice historických hodin, obrazů a soch, Dětské království, také zámecká kavárna Ladurée, k dispozici jsou zámecké apartmány pro ubytování. Zámek také nabízí své prostory pro svatby.¹¹

Kompletní oprava zámku by měla být dokončena nejpozději v roce 2020. Jeho majitelka Helena Degerme se rozhodla pro sklářskou expozici proto, že sklářství je pro tento region typické a významné.¹²

3.1.3 Zámek Golčův Jeníkov

V místech tohoto zámku se dříve nacházela tvrz, která však byla spálena během třicetileté války. Starý zámek byl postaven v letech 1774-1745 Leopoldem Krakovským z Kolovrat a sloužil jako správní centrum panství. Půdorys je obdélný, se třemi křídly. Roku 1828 byl postaven Nový zámek, který převzal jeho úlohy. Starý zámek byl přeměněn na byty a dnes je zde umístěna Restaurace Na Zámku. Nový zámek je pozdně barokní budova, kde původně sídlila tabáková továrna, poté zde byl vojenský lazaret. Otta Hrabě nechal v letech 1827-1828 zámek empírově přestavět na správní budovu panství.¹³

Od poloviny 20. století je zámek ve vlastnictví obce a pomalu chátrá.¹⁴

3.1.4 Hrad Ledec

Je jedním z nejstarších šlechtických hradů u nás a je dominantou města Ledec nad Sázavou. První písemná zmínka pochází z roku 1186, kdy kněžna Eliška darovala ves Ledec řádu johanitů. Od počátku 13. století je v rukou vladyků, kteří mají predikát „z Ledče“. Od poloviny 15. století je v rukou rodu z Říčan, v 16. století přechází do rukou Meziříčským. Jaroslav Trčka v roce 1570 hrad upravil a panství rozšířil. Ke konci 16. století připadl Lobkovicům. Roku 1879 vypukl ve městě požár a zámek byl z velké části

---

¹¹ Historie zámku. *Zámek Světlá nad Sázavou* [online]. [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://zamek Svetla.cz/o-zamku/>

¹² Nová majitelka zámku ve Světlé otevře muzeum a brzy prohlídkový okruh. *IDNES.cz* [online]. MAFRA, c1999-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/majitelka-helena-degerme-predstavila-budoucnost-zamku-ve-svetle-nad-sazavou.A140131_155639_jihlava-zpravy_mv

¹³ Zámek Golčův Jeníkov - Starý zámek. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/?OID=2584http://www.hrady.cz/?OID=2585>

¹⁴ Nový zámek Golčův Jeníkov. *Kudy z nudy* [online]. Czech Tourism, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/novy-zamek-golcuv-jenikov.aspx>

zničen. Do konce 1. světové války vlastnil panství tereziánský ústav, poté přešlo do vlastnictví státu, v roce 1948 do vlastnictví Správy státních lesů.¹⁵

Na východ od něj byl mezi lety 1685-1694 postaven letohrádek nákladem Michala Osvalda z Thunu. Před rokem 1740 byl letohrádek nově zastřešen.¹⁶

Dnes se zde nachází muzejní okruh, který obsahuje vlastivědné sbírky a také sbírku historických hodin. Dále je zde retro okruh, který se orientuje na historii hradu. Pro děti je zde dětský okruh, který obsahuje expozici hraček. Tyto 3 okruhy jsou s komentovanou prohlídkou Návštěvníci mohou vidět nekomentovanou prohlídku Muzea Jaroslava Foglara a také zámecké věže.¹⁷

3.1.5 Hrad Lipnice

Tento hrad byl založen na počátku 14. století rodem pánů z Lichtemburka, později se stal sídlem Trčků z Lípy.¹⁸

Za Trčků z Lípy byl přestavěn ve stylu gotiky. Ve druhé polovině 16. století byl přestavěn renesančně.¹⁹

V průběhu 18. století hrad pustl, roku 1869 vyhořel a proměnil se ve zříceninu. Od roku 1912 probíhají částečné obnovy.²⁰

V současnosti funguje na hradě volný prohlídkový okruh, který prochází archeologickou expozicí, zbrojnicí, kaplí a sklepením s hradní studnou. Tento prohlídkový okruh je vhodný i pro rodiny s dětmi, nabízí pro ně i zvýhodněné vstupné. Vstup se psy je přísně zakázán.²¹

---

¹⁵ Historie hradu. *Hrad Ledec nad Sázavou* [online]. Public4u, c2000-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.hrad-ledec.cz/cs/historie-hradu/>

¹⁶ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 558

¹⁷ Prohlídkové okruhy. *Hrad Ledec nad Sázavou* [online]. Public4u, c2000-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.hrad-ledec.cz/cs/prohlidkove-okruhy.html>

¹⁸ Lipnice. *Lipnice* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.hrad-lipnice.cz/cs>

¹⁹ Hrad Lipnice. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/index.php?OID=205&PARAM=11&tid=2352&pos=450>

²⁰ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 589

²¹ Hrad Lipnice. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/?OID=205>

3.2 Jihlava

Město Jihlava je nejstarším horním městem v českých zemích. Jeho historie sahá až do konce 12. století, kdy nad řekou Jihlavou byla slovanská vesnice s kostelíkem sv. Jana Křtitele. Zde se začalo usídlvat obyvatelstvo, které sem přitahoval nález stříbrných rud ve 13. století. Sjížděli se sem horníci, řemeslníci a obchodníci celé Evropy. Malá vesnice by jim nestačila, proto se na protějším břehu začalo budovat město. Půdorys města byl dán podle stavebního řádu Přemysla Otakara II., ulice tvořily pravoúhlu sít', uprostřed se nacházelo náměstí. Město bylo chráněno mohutnými hradbami a královskými privilegii. Ve městě se též razily mince. Zajímavostí je také to, že poprvé ve střední Evropě zde bylo kodifikováno horní právo, které se stalo vzorem dalším horním městům. Koncem 14. století byly vytěženy stříbrné žíly, avšak hospodářství bylo udržováno díky obchodu a řemeslné výrobě. Roku 1523 bylo město postiženo požárem. Dále také utrpělo za třicetileté války, kdy město bylo vypáleno a pobořeno. Obnovení přišlo v 17. století v barokním duchu. Díky Marii Terezii byla v polovině 18. století Jihlava druhým největším výrobcem sukna v monarchii. V té době se mění vzhled města, přidává se veřejné osvětlení, probíhá přestavba radnice, v 19. století se bourají hradby. V roce 1951 byla vyhlášena městská památková rezervace, ve které se kombinují gotické, renesanční a barokní památky.²²

Po celém obvodu historického města se dochovaly hradby ze 14. století, které byly v 15. století zesílené věžemi.²³

3.2.1 Kostel sv. Ignáce z Loyoly (Obrázek 1)

Tento kostel je bývalý jezuitský kostel, dnes je součástí farnosti sv. Jakuba. V letech 1683 až 1689 ho postavil italský stavitel Jacopo Brascha.²⁴

Jde o raně barokní jednolodní kostel, který má tři páry bočních kaplí a průčelí se dvěma věžemi. Průčelí je zdobeno sochami světců. Tento kostel má vynikající akustiku, která je využita při koncertech. Nástrovní freska je dílem Karla Töppera z roku 1717,

---

²² Historie. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://jihlava.cz/historie/d-516667/p1=105573>

²³ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 404

²⁴ Kostel sv. Ignáce. *Informuji.cz* [online]. Informuji.cz, c2009-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.informuji.cz/objekt/5820-kostel-sv-ignace/>

oltář vytvořil Adam Lauterer s Josefem Kramolinem a Františkem Moldingerem. Z roku 1771 pochází barokní kazatelna od Tobiáše Süssmayera.²⁵

V současnosti v kostele probíhají mše, v objektu je také umístěna knihovna a nachází se zde vstup do jihlavského podzemí.²⁶

3.2.2 *Kostel sv. Jana Křtitele*

Kostel, který pochází zřejmě ze 12. nebo počátku 13. století, se nachází ve Staré Jihlavě.²⁷

Tato stavba náleží k nejstarším dochovaným stavbám na Českomoravské vrchovině. Nalezení románských presbytářů dokládá, že byl kostel postaven před rokem 1200. Dochované obvodové stěny i s okny jsou ještě ve stylu románském. Před rokem 1270 byl upraven v raně gotickém slohu. Za husitských válek byl kostel poškozen, na konci 15. století bylo postaveno nové kněžiště. Na začátku 17. století proběhla přestavba ve stylu renesance. Okolo kostela byl v průběhu 18. století postaven hřbitov. Dnešní podoba je barokní z přestavby z konce 18. století. V současnosti je kostel přístupný při mších.²⁸

3.2.3 *Kostel sv. Jakuba Většího (Obrázek 2)*

Kostel ze 13. století se nachází na Jakubském náměstí. V roce 1702 k němu byla přistavěna barokní kaple Bolestné Panny Marie.²⁹

Kostel byl postaven v polovině 13. století, roku 1257 byl vysvěcen a byla sem přemístěna fara. Na začátku 14. století byla přistavěna věž o výšce 63 metrů, která dnes slouží jako vyhlídková. V 15. století byla přistavěna jižní zvonová věž, která však musela být snížena, protože se začala naklánět. Roku 1563 byl do věže umístěn zvon „Zuzana“, který je se svými 182 centimetry a 7 tunami druhý největší zvon na Moravě.³⁰

---

²⁵ Kostel sv. Ignáce z Loyoly. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-sv-ignace-z-loyoly/os-43717>

²⁶ Kostel sv. Jakuba Většího. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-sv-ignace-z-loyoly/os-43717>

²⁷ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 406

²⁸ Kostel sv. Jakuba Většího. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-sv-jana-krтитеle/os-43716>

²⁹ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 406

³⁰ Kostel sv. Jakuba Většího. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-sv-jakuba-vetsiho/os-43714>

Dnes je ve vlastnictví Královské kanonie premonstrátů na Strahově. Je zasvěcen patronu horníků sv. Jakubovi. Je přístupný při mších, ale v sezóně je přístupná vyhlídková věž a o letních víkendech je možná prohlídka barokní kaple Bolestné Panny Marie s průvodcem.³¹

3.2.4 Kostel Nanebevzetí Panny Marie (Obrázek 3)

Tato trojlodní bazilika byla postavena v polovině 13. století pod vlivem rakouských cisterciáckých staveb. Má krátkou příčnou loď a dlouhé kněžiště. Čtveřice pilířů, jež vznikly křížením dvou hlavních lodí, tvoří základy věže, která byla postavena v polovině 14. století a kromě těchto pilířů nemá vlastní základy. Vnitřní výzdobu tvoří gotická nástěnná výzdoba. Freska „Přepadení Jihlavy“ ze začátku 15. století zachycuje skutečnou historickou událost města. Hřbitov, který obklopoval kostel, byl koncem 16. století zrušen a částečně zastavěn. Tím kostel ztratil na svém významu. V polovině 18. století byla nad hlavním vchodem připojena hudební kruchta (=jakási tribuna pro sbor a varhany³²) ve stylu baroka, což zlepšilo podmínky pro zpěv v kostele. Od roku 1784 má kostel statut farní. Pozoruhodnou zajímavostí kostela je jeho orientace na jih jako úcta zakladateli minoritského řádu sv. Františka. Tento kostel, který je jednou z nejstarších staveb Jihlavy, je v současnosti přístupný při mších. Od roku 1784 až do dnes má statut farního kostela.³³

3.2.5 Kostel Povýšení sv. Kříže (Obrázek 4)

Kostel byl založen v roce 1247 a stavěn ve stylu gotiky. „*Ve 13. století byly dokončeny obvodové zdi, vstupní portál a triumfální oblouk. Zaklenutí kostela se uskutečnilo až v 80. letech 14. století pod vlivem stavební hutě Petra Parláře.*“³⁴ V 16. století byl po požáru kostel opraven ve stylu renesance. Roku 1871 byl kostel zrušen a až do roku 1947 byl využíván armádou, což ho velice poškodilo. Od roku 1947 si kostel

---

³¹ Jihlava - Kostel sv. Jakuba Většího. *Kraj Vysočina* [online]. Jihlava, 2017 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/jihlava-kostel-sv-jakuba-vetsiho/d-1935134>

³² Význam slova kruchta. *Hrady.cz* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: [Http://www.hrady.cz/index.php?p=main_slovnicek&sub=255&start=240](http://www.hrady.cz/index.php?p=main_slovnicek&sub=255&start=240)

³³ Kostel Nanebevzetí Panny Marie. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-nanebevzeti-panny-marie/os-43713>

³⁴ Kostel sv. apoštola Pavla. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-povyseni-sv-krize/os-43712>

pronajímá Československá církev husitská. V roce 2005 kostel koupilo město a získalo také dotaci na opravu kostela. Dnes je přístupný pro bohoslužby.³⁵

3.2.6 Kostel sv. Pavla (Obrázek 5)

Kostel byl postaven v letech 1875-78 Aloisem Netschem pro německé evangelíky v Jihlavě. Původně byl stavěn ve stylu novogotiky, svou dnešní podobu získal při úpravách v roce 1913. Kostel je dnes v majetku Farního sboru Českobratrské církve evangelické v Jihlavě.³⁶

Byl pojmenován na počest protestantského kazatele Pavla Sperata, který v první polovině 16. století působil v Jihlavě a díky němu se značná část obyvatelstva přiklonila k protestantismu. Dnes je kostel přístupný při mších.³⁷

3.3 Žďár nad Sázavou

Již v roce 1252 vznikla při klášteře, který založil Boček z Obřan, osada Žďár. V listině z roku 1293 pochází zmínka o Žďáře jako městečku. Na počátku 17. století po sporech žďárského kláštera s olomouckým biskupstvím bylo městečko povýšeno na město, dostalo nový znak a privilegia. Na konci třicetileté války byl klášter napaden Švédy, ale ozbrojení obyvatelé ho ubránili. V polovině 17. století bylo však město Švédy vydrancováno. V roce 1704 byl Leopoldem I. rozmnožen znak města. Tento znak je využíván dodnes. V polovině 19. století proběhla nová politická organizace a Žďár se stal sídlem soudního okresu. Později se zde začal rozvíjet i národní život – vznikaly nové kulturní spolky. Proto bylo potřeba postavit Národní dům, otevřený roku 1901. Na přelomu 19. a 20. století vznikalo množství podniků, převážně obuvnických, stavěla se také železnice, začala se měnit stará zástavba města. V první světové válce padlo několik žďárských občanů. Fotografie z návštěvy T. G. Masaryka se stala vzorem pro jednu z československých známek. Po druhé světové válce došlo ke sloučení s obcí Zámek Žďár a byl zvolen nový název města – Žďár nad Sázavou.³⁸

---

³⁵ Kostel sv. apoštola Pavla. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-povyseni-sv-krize/os-43712>

³⁶ Kostel sv. apoštola Pavla. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/index.php?OID=9037&PARAM=11&tid=29267&pos=800>

³⁷ Kostel sv. Pavla. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-sv-pavla/os-43711>

³⁸ Z historie města. *Žďár nad Sázavou* [online]. Město Žďár nad Sázavou, c2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zdarns.cz/mesto-zdar/historie>

3.3.1 Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře (Obrázek 6-9)

Podnět na výstavbu tohoto kostela dal opat žďárského kláštera Václav Vejmluva, který byl ctitelem sv. Jana Nepomuckého ještě před jeho blahorečením. Byla to reakce opata na nález jazyka sv. Jana Nepomuckého v katedrále sv. Víta.³⁹

Byl postaven mezi lety 1719 až 1722 ve stylu barokní gotiky, autorem je český architekt Jan Blažej Santini-Aichel. Založen byl kvůli přípravě blahorečení a svatořečení Jana Nepomuckého. Základem kompozice kostela je pěticípá hvězda (půdorys je pěticípý, má 5 vchodů, 5 oltářních výklenků), dále se symbolika čísla pět projevuje také ve svatozářích mučedníka sv. Jana Nepomuckého nebo v pěti ranách Kristových. Dále se zde nachází symbol Jana-mučedníka, který nevyzradil tajemství, a sice jeho jazyk v samém centru kaple. Lomená okna připomínají meč zasazený v pochvě, což je symbol, že sv. Jan Nepomucký nevyzradil zpovědní tajemství, jeho jazyk zůstal v ústech stejně jako meč zůstává v pochvě. Sochař Jan Pavel Čechpauer je autorem soch pěti andělů a čtyř evangelistů. Tři z andělů nesou zeměkouli, na které stojí postava sv. Jana Nepomuckého od Řehoře Thenyho. Stěny jsou sice mohutné, ale působí lehce, navíc v interiéru není ornamentální či fresková výzdoba. Pro svou jedinečnost byl areál v roce 1994 zařazen do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. V současnosti zde také každou sobotu probíhají bohoslužby.⁴⁰

Areál v roce 1784 vyhořel. Ambity a kaple byly poté nově zastřešeny.⁴¹

3.3.2 Zámek (Obrázek 10–12)

Roku 1252 byl založen cisterciácký klášter Studnice Blahoslavené Panny Marie a osada Žďár. Zhruba o sto let později se vlastníkem stává Jiří z Kunštátu, který se pokusil o obnovu kláštera, který byl vydrancován a vypálen za husitských válek. Na počátku 17. století přechází klášter do majetku olomouckého kardinála Františka z Ditrichštejna, který nechal přebudovat obydlí opata na zámek. Na konci 17. století klášter vyhořel a

---

³⁹ Podnět a příprava stavby. *ZELENÁ HORA: Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře* [online]. Poutní kostel Sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, c2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zelena-hora.cz/cz/o-zelene-hore/chronologie-dejin-zelene-hory/podnet-a-priprava-stavby>

⁴⁰ Zelená hora, památka UNESCO. *Žďár nad Sázavou* [online]. Město Žďár nad Sázavou, c2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zdarns.cz/cestovni-ruch/zelena-hora-pamatka-unesco/>

⁴¹ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 1322

v rámci jeho obnovy byl vybudován kostel sv. Markéty. V 18. století vypukl další požár. V polovině 20. století byl znárodněn, na konci téhož století byl restitučně vrácen rodině Kinských.⁴²

Současní majitelé, rodina Kinských, zámek zpřístupnila. Je zde několik prohlídkových okruhů. Nachází se zde Muzeum nové generace, které zobrazuje historii zámku z dob, kdy byl založen jako klášter, dále Po stopách Santiniho, Umění baroka ze sbírek Národní galerie, nebo také rodinná Galerie Kinských.⁴³

3.3.3 *Kostel sv. Markéty*

Historie kostela sahá až do roku 1352, původně zde stála stavba ze dřeva jako první objekt právě zakládaného cisterciáckého kláštera. Gotický kamenný kostel obdélného půdorysu byl roku 1700 přestavěn v duchu baroka na osmiúhelníkový. Avšak z této stavby po požárech a zásahách zbyly pouze obvodové zdi dnešní stavby. Zachovaly se klenby v prvním podlaží, z obvodových osmiúhelníkových zdí se dochovala čelní zeď. Půdorys původní stavby je dnes vyznačen venkovní dlažbou. V současnosti je kostel zrušen a nachází se zde Penzion V Kapli.⁴⁴

3.3.4 *Farní kostel sv. Prokopa*

První zmínka o kostele pochází z konce 14. století. V první polovině 16. století byl přestavěn ve stylu gotiky a roku 1560 byl vysvěcen sv. Prokopu. Dochovala se pozdně gotická plastika Madony s dítětem, která pochází z druhé poloviny 15. století, a barokní obraz sv. Prokopa, který v roce 1778 namaloval malíř K. Kautsch.⁴⁵

V kostele probíhají v současné době pravidelné bohoslužby.⁴⁶

---

⁴² Historie zámku a kláštera. *Zámek Žďár n/S* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamekzdar.cz/zamek-a-klaster/historie-zamku-a-klasteru/>

⁴³ Zámek Žďár nad Sázavou. *Žďár nad Sázavou* [online]. Město Žďár nad Sázavou, c2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zdarns.cz/cestovni-ruch/zamek-zdar-nad-sazavou>

⁴⁴ Historie. *Penzion v Kapli* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.kaple.cz/historie/>

⁴⁵ Památky. *Žďár nad Sázavou* [online]. Město Žďár nad Sázavou, c2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zdarns.cz/cestovni-ruch/pamatky>

⁴⁶ Pořad bohoslužeb. *Farnost sv. Prokopa* [online]. Žďár nad Sázavou: Farnost sv. Prokopa, 2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.prokopzr.cz/>

3.4 Telč

Podle pověsti byla Telč založena v roce 1099 v souvislosti vítězství moravského knížete Otty II. nad českým knížetem Břetislavem. Na památku nechal Otta II. postavit kapli, později kostel a osadu, dnešní Staré Město. V historických pramenech je psáno až o zeměpanském dvorci a strážní věži s kostelíkem, kde sídlil královský správce. Díky Karlovi IV. město získalo hrdelní právo a pořádalo výroční trhy. Na konci 14. století však město utrpělo kvůli požáru a později kvůli husitským válkám. V 15. století dostalo město další privilegia, například na vaření piva nebo prodej soli. V 16. století dochází za Zachariáše z Hradce k velkému rozkvětu. Nechává přestavět gotický hrad a k němu přistavět ještě barokní zámek. V té době byl vybudován městský vodovod a nový špitál. Díky sestře posledního muže z Hradeckého rodu přichází do Telče Vilém Slavata a celý jeho rod. V té době město trpí kvůli třicetileté válce a švédským vojskům, kteří ho vyrabovali. Město spravují mužští členové rodu, ale významná pro telčskou historii je vdova po jenom z nich, Františka Slavatová, hraběnka z Meggau, která nechala postavit kolej pro jezuitu, jež sama pozvala. I rod Slavatů vymírá bez mužských potomků. Dalším rodem je v 17. století rod Lichtensteinů-Kastelkornů, který též vymírá. Nastupuje tedy příbuzný Alois hrabě Podstatský, který spojuje erby těchto dvou rodů. Podstatští-Lichtensteinové jsou v Telči až do poloviny 20. století. V 18. století měšťanstvo kráší město kašnami, kaplemi, sochami a mariánským sloupem. Nastupují ale také josefínské změny, které ruší jezuitský řád. Nastává období germanizace. V 19. století probíhá industrializace, kdy byly založeny továrny, ale také se prohlubuje národní uvědomění, kde nejdůležitější byly školy a učitelé v nich. Na konci 19. století je město spojeno železnicí s okolím, což ovlivnilo kulturní a hospodářský život. Jádrem města si udrželo vzhled z dob, kdy zde byl Zachariáš z Hradce, což je důvod, proč bylo historické jádro Telče v roce 1992 zapsáno na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.⁴⁷

3.4.1 Vodní hrad (zámek) (Obrázek 13)

Nachází se v severozápadní části města. Ve druhé polovině 14. století ho založil Jindřich z Hradce, v polovině 16. století za Zachariáše z Hradce byl goticko-renesančně přestavěn, vznikl také nový tzv. severní palác. Ve starém paláci bylo postaveno

---

⁴⁷ Historie. *Telč: Oficiální stránky města* [online]. 2012 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: https://www.telc.eu/turista_a_volny_cas/historie

renesanční schodiště. Dochoval se téměř v původním stavu. V 19. století byl za zámek založen anglický park.⁴⁸

V současnosti zde funguje několik prohlídkových okruhů. Základní okruh prochází renesančními sály. Dalšími okruhy jsou obytné místnosti posledních majitelů zámku, zámecké podzemí, zámecké nádvoří a zahrada.⁴⁹

3.4.2 Kostel Jména Ježíš

Tento kostel byl postaven mezi lety 1663–1667.⁵⁰

Byl postaven jako součást jezuitského areálu. Typickou pro jezuitské kostely je bohatá štuková výzdoba. Obraz od Daniela Grana, který se nachází na hlavním oltáři, zobrazuje uctívání Nejsvětějšího Jména Ježíš. Kromě malby se na oltáři nachází také řezby. Pod kostelem je krypta, ve které byla mimo jiných pochována zakladatelka jezuitské koleje, hraběnka z Meggau. Na počátku 19. století byla hrobka otevřena, cenné věci byly odebrány pro státní účely a ostatky byly uloženy na novém hřbitově u sv. Anny.⁵¹

Kostel je v současnosti přístupný, avšak s omezeními.⁵²

3.4.3 Kolej jezuitů

Kolej byla postavena mezi lety 1651–1655, na počátku 20. století byla secesně upravená.⁵³

---

⁴⁸ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 1121-1122

⁴⁹ Prohlídkové okruhy. *Telč: Oficiální webová prezentace státního zámku*[online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamek-telc.eu/cs/informace-pro-navstevniky/prohlidkove-okruhy>

⁵⁰ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 1122

⁵¹ Kostel Jména Ježíš, jezuitský kostel. *Římskokatolická farnost Telč* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.farnost-telc.cz/content/kostel-jmena-jezis-jezuitsky-kostel>

⁵² Kostel jména Ježíš, Telč. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví*[online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=1617>

⁵³ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 1122

Vnitřní struktura stavby splňovala potřeby jezuitů, protože zahrnovala např. kapli sv. Anny nebo lékárnu či tiskárnu. Ve druhé polovině 18. století byl jezuitský řád zrušen a v areálu koleje fungovala kasárna, poté škola a částečně i městské muzeum.⁵⁴

V současnosti zde sídlí střední odborné učiliště.⁵⁵

3.4.4 Kostel sv. Jakuba

Tento kostel byl postaven ve druhé polovině 14. století ve stylu gotiky, avšak nedlouho poté vyhořel. V 15. století byl pozdně goticky přestavěn, regotizace proběhla koncem 19. století.⁵⁶

Na vrcholu novogotického oltáře, který navrhl architekt Josef Mocker, se nachází socha sv. Jakuba. Věž kostela je vysoká 50 metrů.⁵⁷

3.5 Třebíč

V roce 1101 byl založen v místech dnešního Třebíče benediktinský klášter. První písemná zmínka pochází z roku 1277, ve které je oceňován Heřman v Třebíči. Heřman je považován za zakladatele města. Ve 14. století markrabě Karel (později císař Karel IV.) se svým otcem Janem Lucemburským udělili městu privilegium, čímž byla jeho práva povýšena na úroveň práv královského města Znojmo. Třebíč se tak mohla obehnat hradbami. Za česko-uherské války v 15. století bylo město dobyto a zničeno. Podle kronikáře Eliáše Štrelky přestalo existovat asi na sedm let. Při znovubudování vzniklo jedno z největších náměstí v České republice, a sice Karlovo náměstí. V první polovině 16. století byli vyhnáni poslední mniši z benediktýnského kláštera a tím město postoupilo ze správy vrchnosti církevní do správy vrchnosti světské. Ve druhé polovině 16. století Smil Osovský vydal Zřízení selské a později zřízení městské. Zřízení selské má za úkol hájit hlavně feudální majetek. Třebíč také získalo právo na pečetění červeným voskem. Kateřina z Valdštejna, vdova po Smilu Osovském, se znovu provdala, ale třebíčské

---

⁵⁴ Jezuitská kolej. *Telč a jezuité* [online]. Telč a jezuité, 2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://jezuitetelc.cz/portfolio/cz/jezuitska-kolej>

⁵⁵ České dědictví UNESCO. *Jezuitská kolej - Telč* [online]. České dědictví UNESCO [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: http://www.unesco-czech.cz/13_9110_jezuitska-kolej-telc/

⁵⁶ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 1122

⁵⁷ Kostel sv. Jakuba Většího, farní kostel. *Římskokatolická farnost Telč* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.farnost-telc.cz/content/kostel-sv-jakuba-vetsiho-farni-kostel>

panství si ponechala. Valdštejnové drží Třebíčské panství až do roku 1945, což je na české poměry neobvykle dlouhá doba. Rok 1622 až 1623 byly po ekonomické stránce nejhorší, neboť se do města nastěhoval jezdecký pluk čítající přes 500 mužů. Během 12 týdnů jejich pobytu musely být vynaloženy náklady na stravu pro muže a pro jejich koně. Následující rok se do města nastěhovalo na necelý měsíc 3000 vojáků, což byl další finanční šok. Ve druhé polovině 17. století byla fara u sv. Martina povýšena na děkanství, což byl důležitý krok pro rekatolizaci Třebíče. Ve druhé polovině 18. století město postihly dvě velké neúrody. Hladomor si vyžádal velké množství obětí. V roce 1805 prošla městem francouzská armáda čítající 3000 vojáků, kterou po 4 dny muselo město živit, avšak byla krize o potraviny a vojsko bylo nuceno odejít. Dále během první poloviny 19. století byly velké neúrody, mor mezi dobyt看kem a také požáry města. Na druhou stranu se v 19. století rozvíjelo koželužství a obuvnictví. Městem také projel první vlak a tím bylo železnicí spojeno se zbytkem světa. 20. století znamenalo pro Třebíč založení a uvedení do provozu třebíčské nemocnice, výstavba budov Baťových závodů, ale také nacistické genocidy židovského obyvatelstva.⁵⁸

3.5.1 Bazilika sv. Prokopa

Bazilika je součástí třebíčského kláštera, který byl založen v roce 1101. Samotná bazilika byla postavena mezi lety 1240-1260 v románsko-gotickém slohu pozdně románskou stavební hutí z jihozápadní Francie. Bazilika utrpěla mnoho škod za obléhání uherskými vojsky ve druhé polovině 15. století. Později byla několikrát upravována, od první poloviny 16. století sloužila zejména ke světským účelům. Až v roce 1704 nechal Jan Karel z Valdštejna upravit presbytář baziliky na zámeckou kapli, zasvěcenou sv. Prokopovi. Celá bazilika byla renovována až v první polovině 18. století architektem Františkem Maxmiliánem Kaňkou. V této době byly postaveny také barokně-gotické věže. Konečná oprava baziliky proběhla až v první polovině 20. století podle architekta Kamila Hilberta. Mezi nejcennější části patří vstupní portál ze 13. století, který byl znovu objeven až v roce 1862. Námětem pro výzdobu byl Chvalozpěv tvorstva na svého Stvořitele ze Starého zákona. V kapli se také nachází fresky ze 13. století a jsou druhé nejstarší na Moravě. Nejstarší částí je románská krypta, která byla v 16. století využívána

---

⁵⁸ Historie města Třebíč v datech. *Třebíč* [online]. Třebíč, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.trebic.cz/historie-mesta-v-datech/d-1385/p1=30143>

jako sklep. V bazilice probíhají pravidelné i nepravidelné bohoslužby. Jsou zde prohlídky samostatné i s průvodcem.⁵⁹

Bazilika sv. Prokopa je zapsána na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.⁶⁰

3.5.2 Židovská čtvrť (Obrázek 14)

První zmínky o židovském osídlení pocházejí z roku 1338. ale je možné, že zde žili i o sto let dříve. Největší příliv obyvatel byl v 17. století. Bylo jim vymezeno území, které se nesmělo rozšiřovat, avšak plocha jim přestala stačit. Proto se jejich domky začaly zvyšovat. Jeden dům měl až 10 majitelů, v jednom z domků je dochována kuchyně o rozměru 1 metr čtverečný, o kterou se dělilo až 6 hospodyněk. Již v roce 1551 vyšlo nařízení, že se Židé musí označovat žlutým znamením. Byli vyháněni ze svých domovů. Byli také nuceni platit za provozování živnosti, za hřbitov, za špitál, za místo na tržišti, kam často ani nebyli vpuštěni, platili také za celou Třebíč výpalné pruskému nebo napoleonskému vojsku. Platili také za možnost mít děti. Nejstarší syn musel zaplatit za číslo, které mu umožnilo oženit se a mít děti. Začala se rovněž plánovat výstavba hradeb, které by oddělily jinověrce od křesťanů. Tak se zrodilo ghetto. Bez těchto politických zásahů by vedle sebe křesťané a Židé žili v míru. Mezi Židy a některými bohatými měšťany či členy rodiny Valdštejnů panovaly úzké vztahy. Polovina trebičských Židů byli obchodníci. Na konci 19. století došlo ke zrovnoprávnění, ale mnoho Židů se vystěhovalo pryč za obchodem a před druhou světovou válkou. Židovská čtvrť v Třebíči je zapsaná v Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.⁶¹

3.5.3 Zámek

Tento zámek byl kolem roku 1101 založen knížaty Litoltem Znojemským a Oldřichem Brněnským. Jeho moc sahala i k okolním městům, dokonce i k Brnu. V průběhu 13. století byl postaven klášterní areál, který byl nedobytný, s opevněním, hradbami a věžemi. Některé části jsou dodnes zachovány. Byl centrem církve i

---

⁵⁹ Památky UNESCO: Bazilika sv. Prokopa v Třebíči. *MKS Třebíč* [online]. MKS Třebíč [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.mkstrebic.cz/pamatky/bazilika-sv-prokopa/>

⁶⁰ Židovská čtvrť. *Třebíč* [online]. Online Travel Solutions [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-trebic.cz/zidovska-ctvrt.php>

⁶¹ Židovská čtvrť. *Třebíč* [online]. Online Travel Solutions [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-trebic.cz/zidovska-ctvrt.php>

vzdělanosti. V 15. století byl obsazen husity, později se jeho stav zhoršoval a klášter byl zadlužen. Klášter byl upravován ve druhé polovině 16. století novými majiteli, Osovští z Doubravice z něj udělali renesanční sídlo. V té době bylo postaveno západní křídlo, o dvě století později dostalo barokní štít, fasáda na západní části byla vyzdobena sgrafitem. Poté přešel zámek do majetku Valdštejnů, a to až do roku 1945. Na přelomu 17. a 18. století probíhaly další úpravy. Poslední úpravy pocházejí z poloviny 20. století, kdy byl obnoven i zámecký park.⁶²

V současnosti je zrekonstruován, čímž vznikl prostor pro 4 samostatné expozice: mineralogický okruh Svět neživé přírody, klášterní expozice Svět portálů a bran, zámecký okruh Valdštejnové na Třebíči a muzejní expozice Lidé. Místa. Osudy. Kromě stálých expozic se zde nachází krátkodobé výstavy a koncerty nebo odborné přednášky. K oddychu je zde muzejní kavárna a odpočinkové zóny ve dvoře i na nádvoří.⁶³

3.6 Brtnice

3.6.1 Brtnický zámek

Tento zámek vznikl přestavbou zhruba ve druhé polovině 16. století z hradu, který byl postaven ve 13. století. V první polovině 17. století byl vypálen, ve druhé polovině 17. století byl opět obnoven.⁶⁴

Tento zámek původně fungoval jako sídlo Valdštejnů a Collaltů. V současnosti se tu kromě akcí objevují také filmaři, kterým jsou prostory k dispozici, a také pro divadelní spolek, která zde má možnost hrát svá představení.⁶⁵

3.6.2 Renesanční radnice

Tato stavba pochází z let 1570-1585.⁶⁶

---

⁶² Zámek Třebíč. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z:

<https://www.hrady.cz/index.php?OID=2186&PARAM=11&tid=3519&pos=800>

⁶³ O zámku. *Zámek Třebíč* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.zamek-trebic.cz/o-zamku/>

⁶⁴ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 82-83

⁶⁵ *Zámek Brtnice* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://zamekbrtnice.webnode.cz/>

⁶⁶ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 83

Ve druhé polovině 16. století proběhla barokní přestavba, která dala radnici současný vzhled. Ve vížce se nachází zvonek, který nese název „Robotníček.“⁶⁷

Na radnici jsou veřejnosti přístupné prostory, které jsou otevřeny během úředních hodin městského úřadu Brtnice.⁶⁸

3.6.3 Pavlánský klášter

Tento klášter byl založen zřejmě Rombaldem XIII. roku 1624 při kostele evangelisty Matouše, který sloužil jako hrobka Brtnickým z Valdštejna. Byl zrušen koncem 18. století a poté sloužil správě panství.⁶⁹

V současnosti slouží jako obytný dům.⁷⁰

3.6.4 Rokštejn

První zmínka o hradu pochází z roku 1289. Ke konci 14. století je hrad v majetku Valdštejnů. Během husitských válek byl pobořen a Valdštejnové hrad opustili. Jan Jindřich nechal ve druhé polovině 14. století celý hrad přestavět, z původního hradu zůstala hlavní věž. Následně se vybudoval nový palác a kaple, byly postaveny také nové hradby. Roku 1981 začal záchranný výzkum hradu⁷¹.

K hradu vede turistická trasa o délce 3 km. Je veřejně přístupný.⁷²

3.6.5 Hoffmannův dům

Rodný dům architekta Josefa Hoffmana se nachází na východní straně brtnického náměstí. Tento dům nejspíše vznikl původně ze dvou domů, levý byl postaven okolo roku 1500, v roce 1760 byl poškozen požárem, potom byla připojena pravá část. Žila zde řada předků architekta Josefa Hoffmanna, rodina jeho otce žila v patře a spodní patro bylo hospodářské. Děti se sem sjížděly na letní pobyty. Hoffmann, v té době již významný vídeňský architekt, dům upravil. Nechal postavit altán, posadit nové dveře, navrhl do

---

⁶⁷ Historické památky. *Brtnice: Oficiální web* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.brtnice.cz/historicke-pamatky/d-3148>

⁶⁸ Renesanční radnice v Brtnici. *Kudy z nudy* [online]. Czech Tourism, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Renesancni-radnice-v-Brtnici.aspx>

⁶⁹ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. 83

⁷⁰ Brtnice - Pavlánský klášter. *Turistika.cz* [online]. Turistika.cz, c2007-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/brtnice-pavlansky-klaster/detail>

⁷¹ Hrad Rokštejn. *Brtnice: Oficiální web* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.brtnice.cz/hrad-rokstejn/ds-11207>

⁷² Zřícenina hradu Rokštejn. *Kudy z nudy* [online]. Czech Tourism, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Zricenina-hradu-Rokstejn.aspx>

domu nábytek a doplňky, navrhl také zahradní nábytek. Vnější vzhled domu neupravoval, avšak v roce 2003 byl podle fotografií Hoffmannových úprav dům zrestaurován.⁷³

3.7 Chotěboř

3.7.1 Zámek Chotěboř (Obrázek 15)

Na jeho místě stála dříve gotická tvrz, ale zhruba kolem roku 1634 nechal Jaroslav Sezima Rašín z Rýzmburka místo něj postavit původně renesanční zámek. Na počátku 18. století ho Leopold Kinský nechal barokně přestavět. Ve druhé polovině 19. století byl novorenesančně upraven.⁷⁴

Současným majitelem je šlechtická rodina Dobrzenských. K zámku náleží anglický park, který je přístupný pouze z části a jen v doprovodu průvodce. V samotném zámku je přístupné pouze muzeum s historicko-vlastivědnou expozicí.⁷⁵

3.7.2 Kostel sv. Jakuba Většího

Tento dvojloďní kostel stojí severně od náměstí. Je zmiňován již v 11. století, torzálně jsou dochovány části románské stavby ze 12. století, dále byl mnohokrát přestavován, nejvíce mezi 17. a 19. stoletím.⁷⁶

Na konci 19. století architekt František Schmoranz přestavěl kostel ve stylu novogotiky. Z původního románského kostela je zachovaná věž, severní stěna hlavní lodi či část zdi presbytáře se sakristií.⁷⁷

V kostele se konají bohoslužby, jinak je veřejnosti přístupný pro prohlídky, které je možné domluvit si na chotěbořské faře.⁷⁸

---

⁷³ Hoffmannův dům. *Brtnice: Oficiální web* [online]. 2014 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.brtnice.cz/hoffmannuv-dum/d-126558>

⁷⁴ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. 354

⁷⁵ Zámek Chotěboř. *Kudy z nudy* [online]. Czech Tourism, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/zamek-chotebor.aspx>

⁷⁶ Kostel sv. Jakuba Většího. *Národní památkový ústav: Památkový katalog* [online]. Národní památkový ústav, c2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-jakuba-vetsiho-11952395>

⁷⁷ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. 354

⁷⁸ Děkanský kostel sv. Jakuba Většího, Chotěboř. *Turistika.cz* [online]. Turistika.cz, c2007-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/dekansky-kostel-sv-jakuba-vetsiho-chotebor/detail>

3.8 Jaroměřice nad Rokytnou

3.8.1 Zámek Jaroměřice nad Rokytnou

Tento zámek patří k nejmohutnějším zámeckým architekturám první poloviny 18. století nejen u nás, ale i v Evropě. Původně v jeho místě stála tvrz, které byla na konci 16. století renesančně přestavěna. Questenberkové ho v letech 1700 až 1737 nechali přestavět v duchu baroka, přestavbu vedl rakouský architekt Jakub Prandtauer, interiér navrhl umělecký poradce vídeňského dvora Konrád Adolf Mathias Albrecht. Po smrti posledního Questenberka panství přešlo v polovině 18. století do majetku rodu Kouniců a v 19. století byl vlastníkem hrabě Rudolf Vrbna-Freudenthal. Dnes je zámek ve vlastnictví státu. Na jihu zámku je rozlehlá okrasná zahrada, k zámecké budově také přiléhá francouzský parter („*přízemní hlediště, přízemní budova, pravidelné záhony květin okolo budovy*“⁷⁹), který je ohraničen korytem řeky Rokytná, na jejíž pravém břehu se nachází přírodně krajinářský park.⁸⁰

Zámek má několik prohlídkových okruhů, například Hračky z půdy, Hostinské pokoje a kuchyně či Hraběcí apartmán.⁸¹

3.8.2 Chrám sv. Markéty

Tento chrám je součástí zámeckého souboru. V kupoli lodi se nachází freska, která oslavuje sv. Markétu a kterou namaloval Karel František Tepper roku 1734. Nachází se zde barokní oltář, kterému vévodí obraz Neposkvrněného početí s 13 výjevy ze Starého a Nového testamentu. Před obrazem se nachází socha patronky chrámu, vystupující z těla draka, která byla vytvořena sochařem Casparem roku 1733. Přestavby se zřejmě ujal Jakub Prandtauer a na stavbě se podílel vídeňský architekt Johann Lucas von Hildebrandt. Přestavba začala roku 1716 a skončila až roku 1782. V průběhu 20. století byl v dezolátním stavu, ujal se ho děkan Küchler a s pomocí farníků ho zachránil.⁸²

---

⁷⁹ Pojem parter. *SCS-ABZ.CZ: Slovník cizích slov* [online]. scs-abz.cz, c2005-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/parter>

⁸⁰ Zámek *Jaroměřice nad Rokytnou* [online]. 2005 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jaromericenr.cz/zamek/d-25208>

⁸¹ *Jaroměřice nad Rokytnou: Oficiální webová prezentace státního zámku* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamek-jaromerice.cz/cs/informace-pro-navstevniky/prohlidkove-okruhy>

⁸² Chrám sv. Markéty. *Jaroměřice nad Rokytnou* [online]. 2005 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jaromericenr.cz/chram-sv-markety/d-23408>

Chrám je v současnosti přístupný, prohlídky jsou možné i s výkladem průvodce, jinak se zde konají i svatební a pohřební obřady.⁸³

3.8.3 Kaple sv. Josefa

Tato kaple byla postavena Jiřím Garavanim na místě hřbitova v roce 1701. V roce 1835 byl hřbitov zrušen a orientace kaple se změnila zazděním západního vstupu. Při nedávných opravách byly odkryty původní malby arkád.⁸⁴

Tato kulturní památka je veřejnosti přístupná, avšak s omezeními.⁸⁵

3.8.4 Špitál s kaplí sv. Kateřiny

Nachází se jižně od náměstí a byl postaven ke konci 17. století.⁸⁶

Existoval již ke konci 14. století, ale změnila ho barokní přestavba. V průčelí je trojúhelníkový štít, na kterém je znak questenberků. V současnosti je Špitál v majetku města a kaple v majetku církve. Ve Špitálu sídlí oddělení Městského kulturního střediska města Jaroměřice nad Rokytnou. Jinak je objekt přístupný veřejnosti.⁸⁷

3.9 Jemnice

3.9.1 Hradby města Jemnice

Tyto hradby jsou v dnešní době zachované už jen ve zbytcích, neboť byly zničeny časem, přírodou a také člověkem. Tvořila je zejména silná městská stěna, která stála kolem celého města. V místech, kde byla lepší možnost útoku zvenčí, musela být hradba silnější, ale v době před vynalezením palných zbraní patřilo město mezi nedobytné.⁸⁸

---

⁸³ Chrám sv. Markéty. *Jaroměřice nad Rokytnou: Oficiální webová prezentace státního zámku* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamek-jaromerice.cz/cs/informace-pro-navstevniky/prohlidkove-okruhy/5805-chram-sv-markety>

⁸⁴ Kaple sv. Josefa. *Jaroměřice nad Rokytnou* [online]. 2005 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jaromericenr.cz/kaple-sv-josefa/d-22511>

⁸⁵ Kaple sv. Josefa. *Dědictví Vysočiny - kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=479>

⁸⁶ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 385

⁸⁷ Špitál s kaplí sv. Kateřiny. *Jaroměřice nad Rokytnou* [online]. 2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jaromericenr.cz/spital-s-kapli-sv-kateriny/d-82331>

⁸⁸ Hradby. *Město Jemnice: Oficiální webové stránky* [online]. 2006 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-jemnice.cz/hradby/d-6413>

3.9.2 Zámek Jemnice

V jeho místech stál zeměpanský hrad z počátku 13. století, jeho přestavbou pak vznikl dnešní zámek. Jeho dochované části zdí věží dokazují, že hrad měl pravidelnou dispozici francouzského opevnění. Jeho jihozápadní část je tvarována podle jeho připojení k městským hradbám. V 16. století prošel renesanční přestavbou. Roku 1734 dostal zámek podle Antona Erharda Martinelliho barokní podobu. Po roce 1818 byl interiér vybaven v empírovém stylu. V roce 1842 byl zámek koupen Alfonsem Pallavicinim a na popud jeho manželky proběhla přestavba celého areálu podle plánů vídeňských architektů. Přestavby probíhaly až do 19. století a byly přistavovány další objekty, jako pivovar nebo konírny. Zámek byl roku 1945 zkonfiskován a budova sloužila armádě jako ubytování. Po roce 1992 zůstal zámek prázdný a jeho inventář byl rozdělen do zámků okolních měst. Od roku 1994 je zámek ve vlastnictví města Jemnice.⁸⁹

Zámek se stává sanatoriem a rehabilitačním centrem, které slouží válečným veteránům. Navíc je zde válečné muzeum, kde můžeme vidět fotografie z druhé světové války.⁹⁰

3.9.3 Kostel sv. Jakuba

V místech dnešního kostela stál dříve knížecí dvorec, jehož existenci odhalil sondážní výzkum z roku 1974, který zde objevil půdorys původní románské rotundy. Tato původní stavba byla postavena na přelomu 11. a 12. století. Na začátku 16. století zde bylo přistavěno pozdně gotické kněžiště a rotunda sloužila jako sakristie, koncem 18. století byla zbořena a věž sloužila jako zvonice. Kostel vyhořel v roce 1832 a trámový strop byl nahrazen klenutým. Dnes patří k nejstarším částem města Jemnice.⁹¹

Tato kulturní památka je v současné době přístupná, je zde i bezbariérový přístup.⁹²

---

⁸⁹ Zámek. *Město Jemnice: Oficiální webové stránky* [online]. 2006 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-jemnice.cz/zamek/d-5037>

⁹⁰ Zámek Jemnice. *Kudy z nudy* [online]. Czech Tourism, 2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/Aktivita-a-akce/Aktivita/Zamek-Jemnice.aspx>

⁹¹ Kostel sv. Jakuba. *Město Jemnice: Oficiální webové stránky* [online]. 2006 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-jemnice.cz/kostel-sv-jakuba/d-5237>

⁹² Kostel sv. Jakuba, Jemnice. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=1582>

3.9.4 *Kostel sv. Stanislava*

Kostel byl založen v polovině 14. století, v 80. letech 16. století byl přestavěn v duchu renesance. Vnější loď kostela byla postavena v roce 1725 a nazývá se kaple sv. Josefa. Na přelomu 17. a 18. století nechal Maxmilián Arnošt z Vlašimi zhotovit oltář, z této doby pochází také křtitelnice a kazatelna. Nachází se zde sochařské dílo Kristus na kříži od Jaroslava Šlesingera, které bylo vysvěceno roku 1938. V zadní části kostela se nachází náhrobníky majitele panství Jindřicha Meziříčského z Lomnice a jeho manželky Anny Litwiczové, které pochází ze 16. století.⁹³

Kostel je přístupný, konají se v něm bohoslužby. Po dohodě se správcem kostela je možné navštívit věž kostela, která odkrývá výhled na Jemnici.⁹⁴

3.9.5 *Kostel sv. Víta*

Kostel byl součástí františkánského kláštera, který byl založen roku 1455 bratry Albrechtem, Hynkem a Štěpánem z Lichtenburka. Téhož roku klášter převzal provinční vikář. Zřejmě toto místo bylo posvátné, protože v polovině 15. století zde stála kaple sv. Víta. Františkáni měli přízeň šlechty, jedním z příznivců byl i Půta z Lichtenburka, který je zde i pohřben. V roce 1468 byl klášter vypálen a zničen vojáky Matyáše Korvína, což podnítilo jeho přestavbu, která byla v gotickém stylu a rozšířila ho. Od roku 1529 byl novým pánem na Jemnici Jindřich Meziříčský z Lomnice, který byl luterán a vydal zákaz kázání v klášteře. Obyvatelé města roku 1560 vyhnali mnichy, kteří se vrátili až roku 1675. Olomoucký biskup rozhodl kvůli financím o zrušení kláštera a zůstal jen kostel sv. Víta. O 100 let později byl kostel upraven díky faráři Josefu Šabatkovi, kdy vznikla freska „Nanebevzetí sv. Víta“. Při josefínských reformách byl kostel zrušen, neboť byl nepotřebný. V dražbě ho koupila hraběnka Daunová, která jej darovala městu. Dnes sice chátrá, ale město Jemnice se jej snaží zachránit.⁹⁵

V kostele v současnosti probíhají pravidelné mše.⁹⁶

---

⁹³ Kostel sv. Stanislava. *Město Jemnice: Oficiální webové stránky* [online]. 2006 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-jemnice.cz/kostel-sv-stanislava/d-5137>

⁹⁴ Kostel sv. Stanislava. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Jiří Čížek, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/?OID=2754>

⁹⁵ Kostel sv. Víta. *Město Jemnice: Oficiální webové stránky* [online]. 2006 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-jemnice.cz/kostel-sv-vita/d-5337>

⁹⁶ Historie: Františkánský kostel sv. Víta. *Římskokatolická farnost Jemnice* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.farnostjemnice.cz/historie>

3.10 Jimramov

3.10.1 Zámek Jimramov

Zakladatelem zámku je Pavel Katharin z Katharu. Jimramovské panství zakoupil roku 1588 a prohlásil Jimramov za své sídlo. Pro tento účel nechal postavit roku 1593 nejstarší část dnešního zámku ve stylu renesance. Nad dveřmi se nachází 3 erby, samotného Pavla Katharina a jeho dvou manželek. Začátkem 17. století je majitelem syn Viléma Dubského z Třebomyslic Jan, díky kterému panství vzkvétalo a po něm převzal panství syn Václav, jemuž byl po bitvě na Bílé hoře majetek zkonfiskován. Dalším majitelem je Štěpán Schmidt a dále hraběnka Šliková, která ho roku 1632 prodala hraběti Jiřímu z Náchoda. Syn Leopold utiskuje poddané, kteří následně odešli. Roku 1663 se dostává do rukou manželce Terezii Františce z Gallasu, roku 1669 ho přejímá její švagr Jan Václav Novohradský z Kolovrat, dále jeho syn Filip Antonín z Kolovrat a panství znovu upadá. Dále zámek kupuje v roce 1689 rytíř Konrád Ferdinand z Bornsadtů. Za vlády jeho manželky dochází ke sporům a k rozšíření. V roce 1712 je majitelkou její dcera Marie Anna z Niebrů, od roku 1746 její neteř Marie Antonie z Waldorfu, která panství také rozšiřuje. V roce 1778 byla majitelkou její neteř Marie Theodora, která byla manželkou Antonia Belcredi. Rod Belcrediů vlastní zámek až do vyvlastnění roku 1948. V restituci jim byl však navrácen a v současnosti není veřejnosti přístupný.⁹⁷

3.10.2 Kostel Narození Panny Marie

Kostel byl postaven zhruba ve druhé polovině 14. století. V první polovině 18. století došlo k barokní přestavbě.⁹⁸

U kostela stála fara, ze které poté vznikla škola. Spolu s kostelem byl v objektu ještě hřbitov. Na počátku 16. století byla přistavěna věž. Zvýšením věže v 18. století skočily stavební úpravy. Výbava kostela je rokoková.⁹⁹

---

⁹⁷ Zámek. *Jimramov: Merán českomoravské vysočiny* [online]. Městys Jimramov, c2017 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jimramov.cz/index.php/mestys/pamatky-a-zajimavosti/49-zamek>

⁹⁸ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 409

⁹⁹ Kostel Narození Panny Marie. *Jimramov: Merán Českomoravské vysočiny* [online]. Městys Jimramov, c2017 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jimramov.cz/index.php/mestys/pamatky-a-zajimavosti/138-kostel-narozeni-panny-marie>

V kostele probíhají pravidelné bohoslužby.¹⁰⁰

3.11 Náměšť nad Oslavou

3.11.1 Zámek

Doba založení není jasná, ale prvotní písemné doklady udávají, že oblast dnešního zámku byla osídlená již kolem roku 1234. Páni z Lomnice byli vlastníky hradu, z něhož se dochovala jen obranná válcová věž a část hradeb. Mezi lety 1399-1437 byli majiteli pánové z Kravař a poté krátce Matěj Švamberk ze Skviříčina, Znata z Prus a z Melic a Ctibor Tovačovský z Cimburka. Od roku 1464 byl opět ve vlastnictví pánů z Lomnice, brzy poté byla oblast zničena uherskými vojáky. Sňatkem dcery Jana z Lomnice a na Náměšti s Bedřichem ze Žerotína přešlo panství do vlastnictví tohoto moravského rodu.¹⁰¹

Objekt zámku tvoří také Vlašský dvůr, který je původně renesanční, dále hospodářské, správní a obytné budovy, či kapucínský kostel ze druhé poloviny 18. století.¹⁰²

V zámku funguje několik prohlídkových okruhů, jako jsou Reprezentační prostory, Apartmán hraběte Haugwitze a Královský a dětský apartmán.¹⁰³

3.11.2 Kostel sv. Jana Křtitele

V jeho místech stál původně románský kostel, který však shořel při požáru města v první polovině 17. století. Proto byl mezi lety 1639-1641 postaven kostel sv. Jana Křtitele. Díky hrabatům Kunfsteinům byl o jedno století později přestaven, byla vybudována dvě postranní oratoria, kazatelna, průčelí kostela bylo ozdobeno pěti sochami. Dále byly vybudovány čtyři boční oltáře, oltářní obrazy jsou dílem Pavla

---

¹⁰⁰ Detail farnosti. *Biskupství brněnské: Oficiální stránky brněnské diecéze* [online]. Biskupství brněnské, c2009-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.biskupstvi.cz/katalog/farnost.php?kod=J035>

¹⁰¹ Historie zámku: Základní historie v datech. *Náměšť nad Oslavou: Oficiální Webová prezentace státního zámku* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamek-namest.cz/cs/o-zamku/historie>

¹⁰² KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 704

¹⁰³ Kostel sv. Jana Křtitele v Náměšti nad Oslavou. *Náměšť nad Oslavou: Oficiální Webová prezentace státního zámku* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamek-namest.cz/cs/informace-pro-navstevniky/navstevni-doba>

Trogera. Po těchto úpravách nebyl kostel dále výrazně opravován. V roce 2018 byla opravena elektroinstalace a kostel byl celkově vymalován.¹⁰⁴

Kostel byl vybudován na náklady Jana Baptisty z Werdenberka.¹⁰⁵

Tato kulturní památka je v současnosti přístupná veřejnosti.¹⁰⁶

3.12 Kralice nad Oslavou

3.12.1 Kralická tvrz

Tato tvrz vznikla v letech 1349–1379 díky Kralickým, kteří ji používali jako své rodné sídlo. Jindřich Kralický z Kralic nechal tvrz na konci 16. století přestavět a k původně gotické stavbě přibyla další tři renesanční křídla. Později zámeček prodal synovci Janu st. ze Žerotína, Kralice dále přešly pod náměšťské panství. Protože byl Jan ze Žerotína člen jednoty bratrské, nechal na tuto tvrz přestěhovat tiskárnu jednoty bratrské. Za vrchol tiskařské historie je považován výtisk šestidílné Bible české, později kralické. Po bělohorské katastrofě nechal Karel st. ze Žerotína převést tiskárnu do Náměšti. Za třicetileté války byla tvrz vypálena. V místech tvrže byly provedeny v polovině 20. století archeologické vykopávky, které odhalily mnoho ze života na tvrzi a z historie knihtisku.¹⁰⁷

Tajná českobratrská tiskárna tvrz proslavila, Památník Bible kralické reprezentuje nálezy na tvrzi.¹⁰⁸

3.13 Moravské Budějovice

3.13.1 Zámek

Zámek nechal postavit ve druhé polovině 17. století Rudolf Jindřich ze Schaumburka. Součástí zámku je také stará radnice. Ve druhé polovině 18. století bylo město koupeno rodem Wallisů. Roku 1945 byl zámek vyvlastněn. Od roku 1946 je

---

¹⁰⁴ Kostel sv. Jana Křtitele v Náměšti nad Oslavou. *Farnost Náměšť nad Oslavou* [online]. Farnost Náměšť nad Oslavou, c2018 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.farnostnamest.cz/kostely-nasi-farnosti/>

¹⁰⁵ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 704

¹⁰⁶ Kostel sv. Jana Křtitele, Náměšť nad Oslavou. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysoliny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=574>

¹⁰⁷ Tvrz v Kralicích nad Oslavou. *Na Kralické Tvrzi* [online]. c2014 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://na-kralicke-tvrzi.webnode.cz/news/tvrz-v-kralicich-nad-oslavou/>

¹⁰⁸ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 502

majetkem města a nachází se zde Muzeum řemesel, kde najdeme zaniklá i zanikající venkovská řemesla.¹⁰⁹

Kvůli výstavbě zámku na náměstí zanikly 4 měšťanské domy, které se staly součástí zámku. I s radnicí si areál drží klasicistní styl. Nachází se zde dva prohlídkové okruhy, a sice Zámek a Masné krámy.¹¹⁰

Zámek byl původně raně barokní, klasicistně byl přestavěn až po roce 1736.¹¹¹

3.14 Nové Město na Moravě

3.14.1 Zámek

Zámek byl postaven ve druhé polovině 16. století původně ve stylu renesance Vilémem Dubským z Třebomyslic. Pro stavbu byly zčásti využity i měšťanské domy. Ve druhé polovině 19. století byl upraven ve stylu baroka a o století později novoklasicistně přestavěn.¹¹²

Tato památka je veřejnosti přístupná, v celém objektu je také bezbariérový přístup. Dnes zde sídlí Horácká galerie.¹¹³

3.14.2 Kostel sv. Kunhuty

Tento kostel byl postaven na konci 14. století ve stylu gotiky, ke konci 16. století byla postavena renesanční věž. V první polovině 18. století byl barokně upraven. Po požárech byl upravován, v první polovině 20. století vznikla sgrafita.¹¹⁴

Nejstarší částí kostela je gotický presbytář. Roku 1499 byla postavena zvonice, která se zhruba o sto let později změnila na věž. Od 20. století je postupně opravován.¹¹⁵

---

¹⁰⁹ Zámek Moravské Budějovice. *Info Česko* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.infocesko.cz/content/vysocina-historicke-zajimavosti-zamek-moravske-budejovice.aspx>

¹¹⁰ ZÁMEK - MUZEUM ŘEMESEL MORAVSKÉ BUDĚJOVICE. *Vysočina* [online]. Vysočina Tourism, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.vysocina.eu/turisticke-cile/1782-zamek-muzeum-remesel-moravske-budejovice>

¹¹¹ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 687

¹¹² KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 735

¹¹³ Zámek Nové Město na Moravě. *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. Public4u, c2000-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.historickasidla.cz/redakce/index.php?dr=1389&lanG=cs&xuser=>

¹¹⁴ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 735

¹¹⁵ Kostel sv. Kunhuty. *Farnost Nové Město na Moravě* [online]. Nové Město na Moravě: Farnost sv. Kunhuty, c2016 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://newweb.kunhuta.cz/kostel-sv-kunhuty/>

Tato kulturní památka je veřejně přístupná, avšak s omezeními.¹¹⁶

3.15 Pelhřimov

3.15.1 Zámek pánů z Říčan

Pelhřimovský zámek, který se nachází západně nad náměstím, byl původně postaven ve stylu renesance zhruba v polovině 16. století. Po požárech byl znovu vybudován, ke konci 17. století byl přestavěn na radnici, která dostala ve druhé polovině 18. století

barokní úpravu.¹¹⁷

V zámku dnes sídlí Muzeum Vysočiny Pelhřimov.¹¹⁸

3.15.2 Kostel sv. Bartoloměje

Tento kostel, který se původně zřejmě nazýval kostel Nanebevzetí Panny Marie, byl postaven na přelomu 13. a 14. století v gotickém slohu, některé části se stavěly až do počátku 15. století. Ve druhé polovině 16. století dostal renesanční podobu, později byl také prodloužen.¹¹⁹

Věž, která dříve sloužila jako sídlo hlásného, je nyní přístupná veřejnosti k vyhlídce na město.¹²⁰

3.16 Polná

3.16.1 Děkanský chrám Nanebevzetí Panny Marie

Na začátku 18. století byl podle plánů Itala Dominika de Angeli postaven tento děkanský kostel. Vysvěcen byl roku 1707. Po požáru v 60. letech 19. století byla

---

¹¹⁶ Kostel sv. Kunhuty, Nové Město na Moravě. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=195>

¹¹⁷ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 807

¹¹⁸ Zámek Pánů z Říčan. *Muzeum Vysočiny Pelhřimov, p.o.* [online]. Muzeum Vysočiny Pelhřimov [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.muzeumpe.cz/zamek.html>

¹¹⁹ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 807-808

¹²⁰ Děkanský kostel sv. Bartoloměje. *Pelhřimovsko - Oficiální turistický portál města Pelhřimova* [online]. Memory computers, c2009-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.pelhřimovsko.cz/cz/o-meste/pamatky/dekansky-kostel-sv-bartolomeje.htm>

postavena věž podle návrhu architekta Schmoranze, která je vysoká přes 63 metrů. Uvnitř jsou zachovány barokní varhany.¹²¹

Kostel byl postaven ve stylu raného baroka, odděluje obě náměstí města. V jeho místech stál původně středověký kostel. Interiér zdobí štuková výzdoba a barokní vybavení.¹²²

3.16.2 *Kostel sv. Kateřiny*

Tento hřbitovní kostel byl postaven zřejmě ve druhé polovině 14. století. Sloužil jako kaple pro bohoslužby místních obyvatel. Nachází se u něj hřbitov, jehož existence se datuje do 15. století. V kostele se nachází fresky z 15. století, na kterých je vyobrazen život Krista a sv. Kateřiny, či fresky z 16.-17. století od malíře Jiříka Jircháře. Tento objekt je druhou nejstarší památkou města, první je hrad Polná.¹²³

Kostel stojí jižně nad městem.¹²⁴

Tato památka nabízí bezbariérový přístup a je veřejnosti přístupná.¹²⁵

3.16.3 *Hrad a zámek Polná (Obrázek 16)*

Vznik hradu není přesně znám, ale datuje se někdy do přelomu 12. a 13. století. Původní hrádek stál poblíž hranice Čech a Moravy, na křižovatce obchodních cest. První písemná zmínka o opevněné stavbě je zhruba z poloviny 13. století. Mezi majiteli byli členové rodu Valdštejnů, Žejdliců ze Šenfledu, dále Ditrichštejnů, a to až do 19. století. Od té doby pustl, ve 20. století hradní polovina připadla muzeu a zámecká polovina Sokolu. Ihned začala rekonstrukce. Později přešel areál do vlastnictví města. Dnes zde sídlí Městské muzeum, Základní umělecká škola, Kulturní středisko s kulturním sálem,

---

¹²¹ Děkanský chrám Nanebevzetí Panny Marie. *Polná - Oficiální web města* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.mesto-polna.cz/dekansky-chram-nanebevzeti-panny-marie/d-326937>

¹²² KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 846

¹²³ Kostel sv. Kateřiny. *Informační centrum Polná* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.infocentrumpolna.cz/kostel-svate-kateriny/d-1254>

¹²⁴ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 846

¹²⁵ Kostel sv. Kateřiny, Polná. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. Jihlava: Krajský úřad Kraje Vysočina, 2017 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=302>

Zámecká restaurace s ubytováním či kino. Dále jsou v areálu voliéry s dravci. V letních měsících se na nádvoří konají hudební a jiné akce.¹²⁶

Původní gotický hrad založil nejspíše Jindřich z Lipé. Po požáru v 16. století byl staviteli pánů z Hradce přestavěn na renesanční zámek. Na začátku 18. století u něj vznikl pivovar. Od 20. století probíhají rekonstrukce.¹²⁷

3.17 Velká Bíteš

3.17.1 *Kostel svatého Jana Křtitele*

Tento kostel byl postaven v románském slohu na počátku 13. století. V 15. a 16. století byl přestavěn v pozdně gotickém stylu. Bylo také vybudováno opevnění s hranolovou vstupní věží, která dnes slouží jako zvonice, či příkop, který byl později zasypán. Samotné hradby byly sníženy.¹²⁸

Nejstarší zmínka o tomto kostele je také nejstarší zmínkou o městě Velká Bíteš.¹²⁹

Kostel je přístupný, avšak s omezeními.¹³⁰

3.18 Velké Meziříčí

3.18.1 *Zámek (Obrázek 17)*

Zámek byl původně románsko-gotickým hradem, který byl postaven v první polovině 13. století. V 16. století byl však přestavěn na současný zámek. Ve dvacátých letech 18. století byl však poškozen požárem a následovala barokní přestavba. Mezi majitele zámku patřilo mnoho šlechtických rodů, například pánové z Meziříčí,

---

¹²⁶ Historie hradu a zámku Polná. *Městské Muzeum Polná* [online]. Městské muzeum Polná, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.muzeum-polna.cz/inpage/historie-hradu-a-zamku/>

¹²⁷ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 845

¹²⁸ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 1205

¹²⁹ Kostel sv. Jana Křtitele, Velká Bíteš. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=684>

¹³⁰ Kostel sv. Jana Křtitele, Velká Bíteš. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=684>

posledními byli Podstatzští-Lichtensteinové. Roku 1948 byl zámek zestátněn, roku 1955 byl restituován. Dnes se v zámku nachází Muzeum Velké Meziříčí.¹³¹

Přestavba hradu na zámek ve druhé polovině 16. století proběhla za Aleny Berkové Meziříčské z Lomnice.¹³²

3.18.2 Kostel sv. Mikuláše

Vznik kostela není přesně znám, ale datuje se do 12.-13. století. Nejstaršími částmi stavby jsou obvodové stěny presbytáře a severní stěna trojlodí. Původně byl kostel jednolodní, ale byl postupně rozšiřován. Ke konci 20. století byl kostel opravován a vymalován.¹³³

Zajímavostí kostela je, že se na jeho věži nachází největší prosvětlený ciferník v České republice. Každý rok je v letních měsících přístupná věž kostela.¹³⁴

3.19 Humpolec

3.19.1 Hrad Orlík (Obrázek 18)

V dnešní době je tento je hrad pouze zříceninou. Dochovala se z něj hranolová věž, bašta či zbytky opevnění, ale také hradní kuchyně s funkční pecí na chléb. Hrad se původně nazýval Humpolec a byl založen zhruba ve 14. století. V průběhu 15. a 16. století byl v majetku několika rodů, například Trčků z Lípy nebo pánů z Říčan, kteří ho rozšiřují. Na počátku 18. století je ještě v obyvatelném stavu, ale postupně chátrá a je rozebrán na stavební materiál. Od první poloviny 20. století se o něj stará Klub českých turistů, ale v poválečném období opět chátrá. V současnosti probíhají další opravné práce. Majitelem je Město Humpolec a Lesy České republiky. Hrad je volně přístupný, od června do září je možné ho navštívit.¹³⁵

---

¹³¹ Zámek Velké Meziříčí. *Velké Meziříčí - Oficiální stránky města* [online]. Město Velké Meziříčí, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.velkemezirici.cz/o-meste/vyznamne-objekty/516-zamek>

¹³² KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 1211

¹³³ Farní kostel sv. Mikuláše. *Velké Meziříčí - Oficiální stránky města* [online]. Město Velké Meziříčí, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.infocesko.cz/content/vysocina-historicke-zajimavosti-cirkevni-stavby-sakralni-objekty-kostel-sv-mikulase-velke-mezirici.aspx>

¹³⁴ Kostel sv. Mikuláše - Velké Meziříčí. *Info Česko* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.infocesko.cz/content/vysocina-historicke-zajimavosti-cirkevni-stavby-sakralni-objekty-kostel-sv-mikulase-velke-mezirici.aspx>

¹³⁵ Hrad Orlík. *Město Humpolec* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/hrad-orlik/gs-1759>

3.20 Příbyslav

3.20.1 Zámek

Příbyslavský zámek byl postaven ve druhé polovině 16. století v renesančním stylu na náklady Zachariáše z Hradce. Ke konci 18. století byl rozšířen, v první polovině 19. století byl klasicistně upraven.¹³⁶

V zámku se nachází Hasičské muzeum. Historie požární ochrany je zde vystavována již od roku 1883 a ukazuje hasičskou techniku současnou i historickou.¹³⁷

3.21 Pacov

3.21.1 Kostel sv. Václava

Tento kostel postavil na počátku 18. století architekt Martin Wittwer. O několik let později vyhořel při velkém požáru města a následně byl opraven a znovu vysvěcen. Mezi 18. a 20. stoletím byl využíván jako skladiště. V letním období slouží kostel jako prostory pro výstavy výtvarného umění.¹³⁸

3.21.2 Barokní selské domy (Obrázek 19)

Barokní domy stojí ve Spálené ulici, která je součástí městské památkové zóny. Jsou to hospodářské budovy postavené zhruba v 18. století. Zdobí je barokní štítový a klasicistní fasády. Některé stavby jsou zapsány v Ústředním seznamu kulturních památek.¹³⁹

3.21.3 Kaple sv. Anny

Stavba pochází z počátku 18. století, oprava v 18. století dala kapli dnešní podobu. Důvodem pro výstavbu byla údajná přítomnost zázračného léčivého pramene. Kaple je

---

¹³⁶ KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X. s. 917

¹³⁷ Hasičské Muzeum Příbyslav – Zámek Příbyslav. *Kultura.cz* [online]. Kultura.cz, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: [ttp://www.kultura.cz/profile/13729-hasicke-muzeum-pribyslav-zamek-pribyslav](http://www.kultura.cz/profile/13729-hasicke-muzeum-pribyslav-zamek-pribyslav)

¹³⁸ Památky a zajímavosti v Pacově: Barokní klášter sv. Václava. *Zámek Pacov: Regionální kulturní a společenské centrum* [online]. Město Pacov, c2019 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <http://www.zamekpacov.cz/cs/s/informacni-centrum/pamatky-a-zajimavosti-v-pacove>

¹³⁹ Památky a zajímavosti v Pacově: Barokní selské domy. *Zámek Pacov: Regionální kulturní a společenské centrum* [online]. Město Pacov, c2019 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <http://www.zamekpacov.cz/cs/s/informacni-centrum/pamatky-a-zajimavosti-v-pacove>

zvenčí postavena na osmiúhelníkovém půdorysu a zevnitř na kruhovém. Rokokový oltář kaple pochází z 18. století.¹⁴⁰

Na kupoli jsou žánrově vyobrazeny pohledy na Hradčany a město Pacov.¹⁴¹

3.21.4 Zámek

Původně v tomto místě stál raně gotický hrad. Nejstarší zmínka o hradu pochází již z poloviny 13. století. V 15. a 16. prošel pozdně gotickými přestavbami a v roce 1584 vyhořel.¹⁴²

Robmháповé ze Suché ho poté v 16. století nechali přestavět na zámek. V první polovině 18. století se díky bosým karmelitánům zámek mění na klášter s kostelem sv. Václava. V polovině 18. století navrhl plány na úpravy architekt Kilián Ignác Dietzenhofer. Ke konci 18. století nechal Josef II. klášter zrušit a budova znovu sloužila jako zámek. Část zámku byla využívána jako škola a byt pro učitele. Roku 1864 se zde narodil básník Antonín Sova. Mezi majitele patřili Španovští z Lisova, dále rodina Weiss von Tessbach, poté byl pod státní správou a byl obsazen vojskem, od roku 1997 je v majetku města. Dnes zde sídlí městský úřad, Městské muzeum Antonína Sovy v Pacově, městská knihovna a informační centrum.¹⁴³

---

¹⁴⁰ Památky a zajímavosti v Pacově: Kaple sv. Anny. *Zámek Pacov: Regionální kulturní a společenské centrum* [online]. Město Pacov, c2019 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <http://www.zamekpacov.cz/cs/s/informacni-centrum/pamatky-a-zajimavosti-v-pacove>

¹⁴¹ Kaple sv. Anny Pacov. *Vysočina* [online]. VYSOČINA TOURISM, c2019 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <https://www.vysocina.eu/turisticke-cile/1661-kaple-sv-anny-pacov>

¹⁴² POCHE, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech 3 [P-Š]*. Vydání 1., 540 stran (576 obr. černobílých, 145 perokreseb). Praha: Academia, 1980. ISBN 21-002-80.

¹⁴³ Zámek Pacov. *Zámek Pacov: Regionální kulturní a společenské centrum* [online]. Město Pacov, c2019 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <http://www.zamekpacov.cz/cs/s/zamek-pacov>

4 Závěr

Hlavním cílem práce bylo představit památky kraje Vysočina. Každou památku jsem se pokusila představit tak, aby každý, kdo si tuto práci přečte, mohl udělat o každé památce jasnou představu. V současné době přetrvává trend jet na dovolenou do zahraničí, a to nejlépe k moři. Dle mého názoru je ale také důležité prozkoumávat naši vlast, neboť zde se nachází to, co naši zemi odlišuje od těch ostatních: naše kulturní a historické dědictví. Kromě toho, že je zcela unikátní, tvoří také součást naší historie a ducha. Kulturní a historické dědictví je to, co nám nikdo nikdy nevezme. Proto také doufám, že tato bakalářská práce někoho zaujme a osloví natolik, že se sám rozhodne tento kraj a některou z jeho památek navštívit osobně a vidět ji na vlastní oči.

Vzhledem k tomu, že jsem sama některé z památek, které jsou zmíněny v této práci, sama navštívila, mohu říci, že cesta za nimi se skutečně vyplatí a každý si přijde na své. Ať už se najdou tací, kteří hojně navštěvují zámky, hrady nebo kostely pro jejich historický odkaz, který se nachází ve vnitřních expozicích, či se jen chtějí projít a aktivně si odpočinout na vrcholku Zelené hory, kde je nádherný výhled na město Žďár nad Sázavou a jeho okolí.

Na závěr bych chtěla zmínit, že to však není jen Vysočina, která stojí za návštěvu. Každý kout a každé místo naší vlasti je něčím zajímavé a unikátní. Na nás je, abychom tato místa prozkoumali a docenili je.

5 Seznam pramenů

5.1 Tištěné zdroje

KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [1. díl] A/N. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. 752 s., mapy. ISBN 80-86223-40-X.

KUČA, Karel. Atlas památek Česká republika : [ilustrovaný průvodce po architektonických památkách]. [2. díl] O/Ž. Vyd. 1. Praha : Baset, 2002. s. 753-1403, mapy. ISBN 80-86223-40-X.

POCHE, Emanuel et al. *Umělecké památky Čech 3 [P-Š]*. Vydání 1., 540 stran (576 obr. černobílých, 145 perokreseb). Praha: Academia, 1980. ISBN 21-002-80.

5.2 Internetové zdroje

Brtnice - Pavlánský klášter. *Turistika.cz* [online]. Turistika.cz, c2007-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/brtnice-pavlansky-klaster/detail>

České dědictví UNESCO. *Jezuitská kolej - Telč* [online]. České dědictví UNESCO [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: http://www.unesco-czech.cz/13_9110_jezuitska-kolej-telc/

Děkanský chrám Nanebevzetí Panny Marie. *Polná - Oficiální web města*[online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.mesto-polna.cz/dekansky-chram-nanebevzeti-panny-marie/d-326937>

Děkanský kostel sv. Bartoloměje. *Pelhřimovsko - Oficiální turistický portál města Pelhřimova* [online]. Memory computers, c2009-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.pelhrimovsko.cz/cz/o-meste/pamatky/dekansky-kostel-sv-bartolomeje.htm>

Děkanský kostel sv. Jakuba Většího, Chotěboř. *Turistika.cz* [online]. Turistika.cz, c2007-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/dekansky-kostel-sv-jakuba-vetsiho-chotebor/detail>

Detail farnosti. *Biskupství brněnské: Oficiální stránky brněnské diecéze*[online]. Biskupství brněnské, c2009-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.biskupstvi.cz/katalog/farnost.php?kod=J035>

Farní kostel sv. Mikuláše. *Velké Meziříčí - Oficiální stránky města* [online]. Město Velké Meziříčí, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.infocesko.cz/content/vysocina-historicke-zajimavosti-cirkevni-stavby-sakralni-objekty-kostel-sv-mikulase-velke-mezirici.aspx>

Hasičské Muzeum Příbrav – Zámek Příbrav. *Kultura.cz* [online]. Kultura.cz, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: [ttp://www.kultura.cz/profile/13729-hasicske-muzeum-pribrav-zamek-pribrav](http://www.kultura.cz/profile/13729-hasicske-muzeum-pribrav-zamek-pribrav)

Havlíčkův Brod. *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. Public4u, c2009-2019 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <Http://www.historickasidla.cz/dr-cs/69-havlickuv-brod.html>

Historické památky. *Brtnice: Oficiální web* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.brtnice.cz/historicke-pamatky/d-3148>

Historie hradu a zámku Polná. *Městské Muzeum Polná* [online]. Městské muzeum Polná, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.muzeum-polna.cz/inpage/historie-hradu-a-zamku/>

Historie hradu. *Hrad Ledec nad Sázavou* [online]. Public4u, c2000-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.hrad-ledec.cz/cs/historie-hradu/>

Historie města Třebíč v datech. *Třebíč* [online]. Třebíč, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.trebic.cz/historie-mesta-v-datech/d-1385/p1=30143>

Historie zámku a kláštera. *Zámek Žďár n/S* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamekzdar.cz/zamek-a-klaster/historie-zamku-a-klasteru/>

Historie zámku. *Zámek Světlá nad Sázavou* [online]. [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://zameksvetla.cz/o-zamku/>

Historie zámku: Základní historie v datech. *Náměšť nad Oslavou: Oficiální Webová prezentace státního zámku* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamek-namest.cz/cs/o-zamku/historie>

Historie. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://jihlava.cz/historie/d-516667/p1=105573>

Historie. *Penzion v Kapli* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.kaple.cz/historie/>

Historie. *Telč: Oficiální stránky města* [online]. 2012 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: https://www.telc.eu/turista_a_volny_cas/historie

Historie: Františkánský kostel sv. Víta. *Římskokatolická farnost Jemnice* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.farnostjemnice.cz/historie>

Hoffmannův dům. *Brtnice: Oficiální web* [online]. 2014 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.brtnice.cz/hoffmannuv-dum/d-126558>

Hrad Lipnice. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/index.php?OID=205&PARAM=11&tid=2352&pos=450>

Hrad Lipnice. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/?OID=205>

Hrad Orlík. *Město Humpolec* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.mesto-humpolec.cz/hrad-orlik/gs-1759>

Hrad Rokštejn. *Brtnice: Oficiální web* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.brtnice.cz/hrad-rokstejn/ds-11207>

Hradby. *Město Jemnice: Oficiální webové stránky* [online]. 2006 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-jemnice.cz/hradby/d-6413>

Charakteristika kraje Vysočina. *BusinessInfo.cz* [online]. Czech Trade, c1997-2019 [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-kraje-vysocina-2102.html>

Chrám sv. Markéty. *Jaroměřice nad Rokytnou* [online]. 2005 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jaromericenr.cz/chram-sv-markety/d-23408>

Chrám sv. Markéty. *Jaroměřice nad Rokytnou: Oficiální webová prezentace státního zámku* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamek-jaromerice.cz/cs/informace-pro-navstevniky/prohlidkove-okruhy/5805-chram-sv-markety>

Jaroměřice nad Rokytnou: Oficiální webová prezentace státního zámku [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamek-jaromerice.cz/cs/informace-pro-navstevniky/prohlidkove-okruhy>

Jezuitská kolej. *Telč a jezuité* [online]. Telč a jezuité, 2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://jezuitetelc.cz/portfolio/cz/jezuitska-kolej>

Jihlava - Kostel sv. Jakuba Většího. *Kraj Vysočina* [online]. Jihlava, 2017 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/jihlava-kostel-sv-jakuba-vetsiho/d-1935134>

Kaple sv. Anny Pacov. *Vysočina* [online]. VYSOČINA TOURISM, c2019 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <https://www.vysocina.eu/turisticke-cile/1661-kaple-sv-anny-pacov>

Kaple sv. Josefa. *Dědictví Vysočiny - kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=479>

Kaple sv. Josefa. *Jaroměřice nad Rokytnou* [online]. 2005 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jaromericenr.cz/kaple-sv-josefa/d-22511>

Kostel Jména Ježíš, jezuitský kostel. *Římskokatolická farnost Telč* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.farnost-telc.cz/content/kostel-jmena-jezis-jezuitsky-kostel>

Kostel jména Ježíš, Telč. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=1617>

Kostel Nanebevzetí Panny Marie. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-nanebevzeti-panny-marie/os-43713>

Kostel Narození Panny Marie. *Jimramov: Merán Českomoravské vysočiny* [online]. Městys Jimramov, c2017 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jimramov.cz/index.php/mestys/pamatky-a-zajimavosti/138-kostel-narozeni-panny-marie>

Kostel sv. apoštola Pavla. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/index.php?OID=9037&PARAM=11&tid=29267&pos=800>

Kostel sv. apoštola Pavla. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-povyseni-sv-krize/os-43712>

Kostel sv. apoštola Pavla. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-povyseni-sv-krize/os-43712>

Kostel sv. Ignáce z Loyoly. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-sv-ignace-z-loyoly/os-43717>

Kostel sv. Ignáce. *Informuji.cz* [online]. Informuji.cz, c2009-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.informuji.cz/objekt/5820-kostel-sv-ignace/>

Kostel sv. Jakuba Většího, farní kostel. *Římskokatolická farnost Telč* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.farnost-telc.cz/content/kostel-sv-jakuba-vetsiho-farni-kostel>

Kostel sv. Jakuba Většího. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-sv-ignace-z-loyoly/os-43717>

Kostel sv. Jakuba Většího. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-sv-jana-krtitele/os-43716>

Kostel sv. Jakuba Většího. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-sv-jakuba-vetsiho/os-43714>

Kostel sv. Jakuba Většího. *Národní památkový ústav: Památkový katalog* [online]. Národní památkový ústav, c2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-jakuba-vetsiho-11952395>

Kostel sv. Jakuba, Jemnice. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=1582>

Kostel sv. Jakuba. *Město Jemnice: Oficiální webové stránky* [online]. 2006 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-jemnice.cz/kostel-sv-jakuba/d-5237>

Kostel sv. Jana Křtitele v Náměšti nad Oslavou. *Farnost Náměšť nad Oslavou* [online]. Farnost Náměšť nad Oslavou, c2018 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.farnostnamest.cz/kostely-nasi-farnosti/>

Kostel sv. Jana Křtitele v Náměšti nad Oslavou. *Náměšť nad Oslavou: Oficiální Webová prezentace státního zámku* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamek-namest.cz/cs/informace-pro-navstevniky/navstevni-doba>

Kostel sv. Jana Křtitele, Náměšť nad Oslavou. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=574>

Kostel sv. Jana Křtitele, Velká Bíteš. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=684>

Kostel sv. Jana Křtitele, Velká Bíteš. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=684>

Kostel sv. Kateřiny, Polná. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. Jihlava: Krajský úřad Kraje Vysočina, 2017 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=302>

Kostel sv. Kateřiny. *Informační centrum Polná* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.infocentrumpolna.cz/kostel-svate-kateriny/d-1254>

Kostel sv. Kunhuty, Nové Město na Moravě. *Kraj Vysočina - Kulturní a přírodní dědictví* [online]. iStudio, 2011 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/kultura/pamatky-50/cirkevni-3/?id=195>

Kostel sv. Kunhuty. *Farnost Nové Město na Moravě* [online]. Nové Město na Moravě: Farnost sv. Kunhuty, c2016 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://newweb.kunhuta.cz/kostel-sv-kunhuty/>

Kostel sv. Mikuláše - Velké Meziříčí. *Info Česko* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.infocesko.cz/content/vysocina-historicke-zajimavosti-cirkevni-stavby-sakralni-objekty-kostel-sv-mikulase-velke-mezirici.aspx>

Kostel sv. Pavla. *Jihlava* [online]. Jihlava, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.jihlava.cz/kostel-sv-pavla/os-43711>

Kostel sv. Stanislava. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Jiří Čížek, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/?OID=2754>

Kostel sv. Stanislava. *Město Jemnice: Oficiální webové stránky* [online]. 2006 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-jemnice.cz/kostel-sv-stanislava/d-5137>

Kostel sv. Víta. *Město Jemnice: Oficiální webové stránky* [online]. 2006 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-jemnice.cz/kostel-sv-vita/d-5337>

Kraj Vysočina. *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. Public4u,

c2000-2019 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <http://www.historickasidla.cz/cs/propagace-mest-dle-kraju/kraj-vysocina/>

Lipnice. *Lipnice* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.hrad-lipnice.cz/cs>

Město Havlíčkův Brod se představuje. *Havlíčkův Brod - Městské informační centrum* [online]. [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <Http://mic.muhb.cz/mesto-a-okoli/d-820411/p1=57175>

Nová majitelka zámku ve Světlé otevře muzeum a brzy prohlídkový okruh. *IDNES.cz* [online]. MAFRA, c1999-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/majitelka-helena-degerme-predstavila-budoucnost-zamku-ve-svetle-nad-sazavou.A140131_155639_jihlava-zpravy_mv

Nový zámek Golčův Jeníkov. *Kudy z nudy* [online]. Czech Tourism, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/novy-zamek-golcuv-jenikov.aspx>

O kraji Vysočina. *Kraj Vysočina* [online]. Jihlava, 2017 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://www.kr->

O Vysočině. *Kraj Vysočina* [online]. Adam Hlavatý, c2012 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://vysocina-kraj.webnode.cz/jeste-neco-navic/o-vysocine/historie-vysociny/>

O zámku. *Zámek Třebíč* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.zamek-trebic.cz/o-zamku/>

O zkáze hradu Ronovce. *Pověsti z Vysočiny* [online]. [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: http://povesti.zvysociny.com/old/povest_o_zkaze_hradu_ronovce.php

Památky a zajímavosti v Pacově: Barokní klášter sv. Václava. *Zámek Pacov: Regionální kulturní a společenské centrum* [online]. Město Pacov, c2019 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <http://www.zamekpacov.cz/cs/s/informacni-centrum/pamatky-a-zajimavosti-v-pacove>

Památky a zajímavosti v Pacově: Barokní selské domy. *Zámek Pacov: Regionální kulturní a společenské centrum* [online]. Město Pacov, c2019 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <http://www.zamekpacov.cz/cs/s/informacni-centrum/pamatky-a-zajimavosti-v-pacove>

Památky a zajímavosti v Pacově: Kaple sv. Anny. *Zámek Pacov: Regionální kulturní a společenské centrum* [online]. Město Pacov, c2019 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <http://www.zamekpacov.cz/cs/s/informacni-centrum/pamatky-a-zajimavosti-v-pacove>

Památky UNESCO: Bazilika sv. Prokopa v Třebíči. *MKS Třebíč* [online]. MKS Třebíč [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.mkstrebic.cz/pamatky/bazilika-sv-prokopa/>

Památky. *Žďár nad Sázavou* [online]. Město Žďár nad Sázavou, c2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zdarns.cz/cestovni-ruch/pamatky>

Podnět a příprava stavby. *ZELENÁ HORA: Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře* [online]. Poutní kostel Sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, c2015 [cit.

2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zelena-hora.cz/cz/o-zelene-hore/chronologie-dejin-zelene-hory/podnet-a-priprava-stavby>

Pojem parter. *SCS-ABZ.CZ: Slovník cizích slov* [online]. scs-abz.cz, c2005-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/parter>

Pořad bohoslužeb. *Farnost sv. Prokopa* [online]. Žďár nad Sázavou: Farnost sv. Prokopa, 2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.prokopzr.cz/>

Prohlídkové okruhy. *Hrad Ledec nad Sázavou* [online]. Public4u, c2000-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.hrad-ledec.cz/cs/prohlidkove-okruhy.html>

Prohlídkové okruhy. *Telč: Oficiální webová prezentace státního zámku* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zamek-telc.eu/cs/informace-pro-navstevniky/prohlidkove-okruhy>

Renesanční radnice v Brtnici. *Kudy z nudy* [online]. Czech Tourism, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Renesanční-radnice-v-Brtnici.aspx>

Ronovec - zapomenutý hrad, který patřil i králi. *Region Vysočina* [online]. UNIWEB, c1997-2019 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <http://www.regionvysocina.cz/zpravodajstvi/ronovec-zapomenuty-hrad-ktery-patril-i-kralii/>

Středověká kolonizace Českomoravské vrchoviny. *Disputatio historica* [online]. c2012 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://disputatio-historica.webnode.cz/recenze/stredovek/stredoveka-kolonizace-ceskomoravske-vrchoviny-/>

Špitál s kaplí sv. Kateřiny. *Jaroměřice nad Rokytinou* [online]. 2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jaromericenr.cz/spital-s-kapli-sv-kateriny/d-82331>

Tvrz v Kralicích nad Oslavou. *Na Kralické Tvrzi* [online]. c2014 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://na-kralicke-tvrzi.webnode.cz/news/tvrz-v-kralicich-nad-oslavou/vysocina.cz/vitejte-na-vysocine/d-4000086/p1%3D1205>

Význam slova kruchta. *Hrady.cz* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: http://www.hrady.cz/index.php?p=main_slovnicek&sub=255&start=240

Z historie města. *Žďár nad Sázavou* [online]. Město Žďár nad Sázavou, c2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zdarns.cz/mesto-zdar/historie>

ZÁMEK - MUZEUM ŘEMESEL MORAVSKÉ BUDĚJOVICE. *Vysočina* [online]. Vysočina Tourism, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.vysocina.eu/turisticke-cile/1782-zamek-muzeum-remesel-moravske-budejovice>

Zámek Brtnice [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://zamekbrtnice.webnode.cz/>

Zámek Golčův Jeníkov - Starý zámek. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/?OID=2584><http://www.hrady.cz/?OID=2585>

Zámek Chotěboř. *Kudy z nudy* [online]. Czech Tourism, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/zamek-chotebor.aspx>

Zámek Jemnice. *Kudy z nudy* [online]. Czech Tourism, 2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Zamek-Jemnice.aspx>

Zámek Moravské Budějovice. *Info Česko* [online]. [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.infocesko.cz/content/vysocina-historicke-zajimavosti-zamek-moravske-budejovice.aspx>

Zámek Nové Město na Moravě. *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. Public4u, c2000-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.historickasidla.cz/redakce/index.php?dr=1389&lanG=cs&xuser=>

Zámek Pacov. *Zámek Pacov: Regionální kulturní a společenské centrum* [online]. Město Pacov, c2019 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <http://www.zamekpacov.cz/cs/s/zamek-pacov>

Zámek Pánů z Říčan. *Muzeum Vysočiny Pelhřimov, p.o.* [online]. Muzeum Vysočiny Pelhřimov [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.muzeumpe.cz/zamek.html>

Zámek Třebíč. *Hrady.cz: Cestujte s přehledem* [online]. Hrady.cz, c1995-2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/index.php?OID=2186&PARAM=11&tid=3519&pos=800>

Zámek Velké Meziříčí. *Velké Meziříčí - Oficiální stránky města* [online]. Město Velké Meziříčí, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.velkemezirici.cz/o-meste/vyznamne-objekty/516-zamek>

Zámek Žďár nad Sázavou. *Žďár nad Sázavou* [online]. Město Žďár nad Sázavou, c2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zdarns.cz/cestovni-ruch/zamek-zdar-nad-sazavou>

Zámek. *Jaroměřice nad Rokytnou* [online]. 2005 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jaromericenr.cz/zamek/d-25208>

Zámek. *Jimramov: Merán českomoravské vysočiny* [online]. Městys Jimramov, c2017 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.jimramov.cz/index.php/mestys/pamatky-a-zajimavosti/49-zamek>

Zámek. *Město Jemnice: Oficiální webové stránky* [online]. 2006 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-jemnice.cz/zamek/d-5037>

Zelená hora, památka UNESCO. *Žďár nad Sázavou* [online]. Město Žďár nad Sázavou,

c2015 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.zdarns.cz/cestovni-ruch/zelena-hora-pamatka-unesco/>

Zřícenina hradu Rokštejn. *Kudy z nudy* [online]. Czech Tourism, c2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Zricenina-hradu-Rokstejn.aspx>

Zřícenina hradu Ronovec. *Vysočina* [online]. VYSOČINA TOURISM, c2019 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z: <https://www.vysocina.eu/turisticke-cile/1365-zricenina-hradu-ronovec>

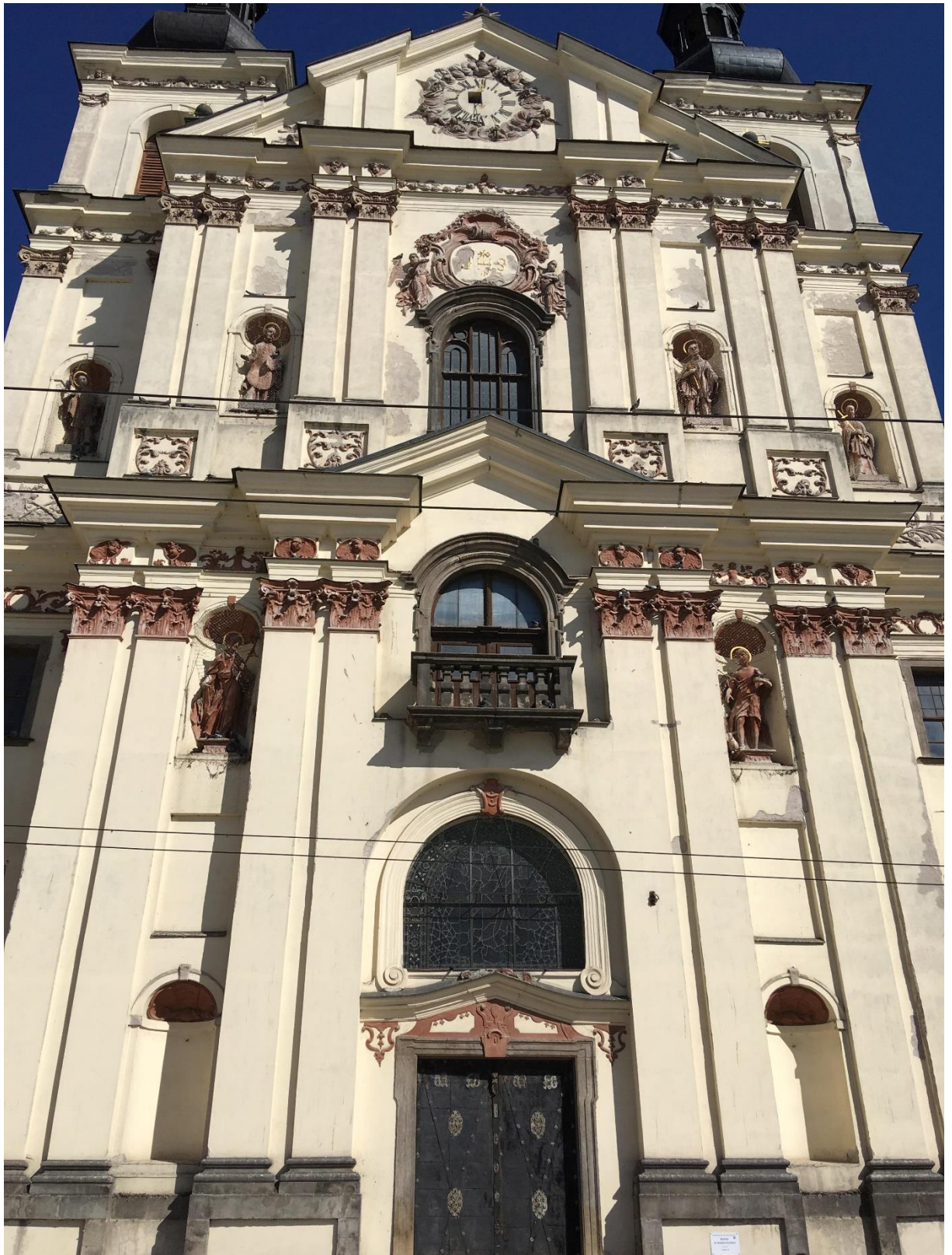
Židovská čtvrť. *Třebíč* [online]. Online Travel Solutions [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-trebic.cz/zidovska-ctvrt.php>

Židovská čtvrť. *Třebíč* [online]. Online Travel Solutions [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: <http://www.mesto-trebic.cz/zidovska-ctvrt.php>

6 Přílohy

6.1 Obrázek 1 – Kostel sv. Ignáce z Loyoly

Zdroj: vlastní archiv

6.2 Obrázek 2 – Kostel sv. Jakuba Většího

Zdroj: vlastní archiv

6.3 Obrázek 3 – Kostel Nanebevzetí Panny Marie

Zdroj: vlastní archiv

6.4 Obrázek 4 – Kostel Povýšení sv. Kříže

Zdroj: vlastní archiv

6.5 Obrázek 5 – Kostel sv. Pavla

Zdroj: vlastní archiv

6.6   Obrázek 6 – Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Zdroj: vlastní archiv

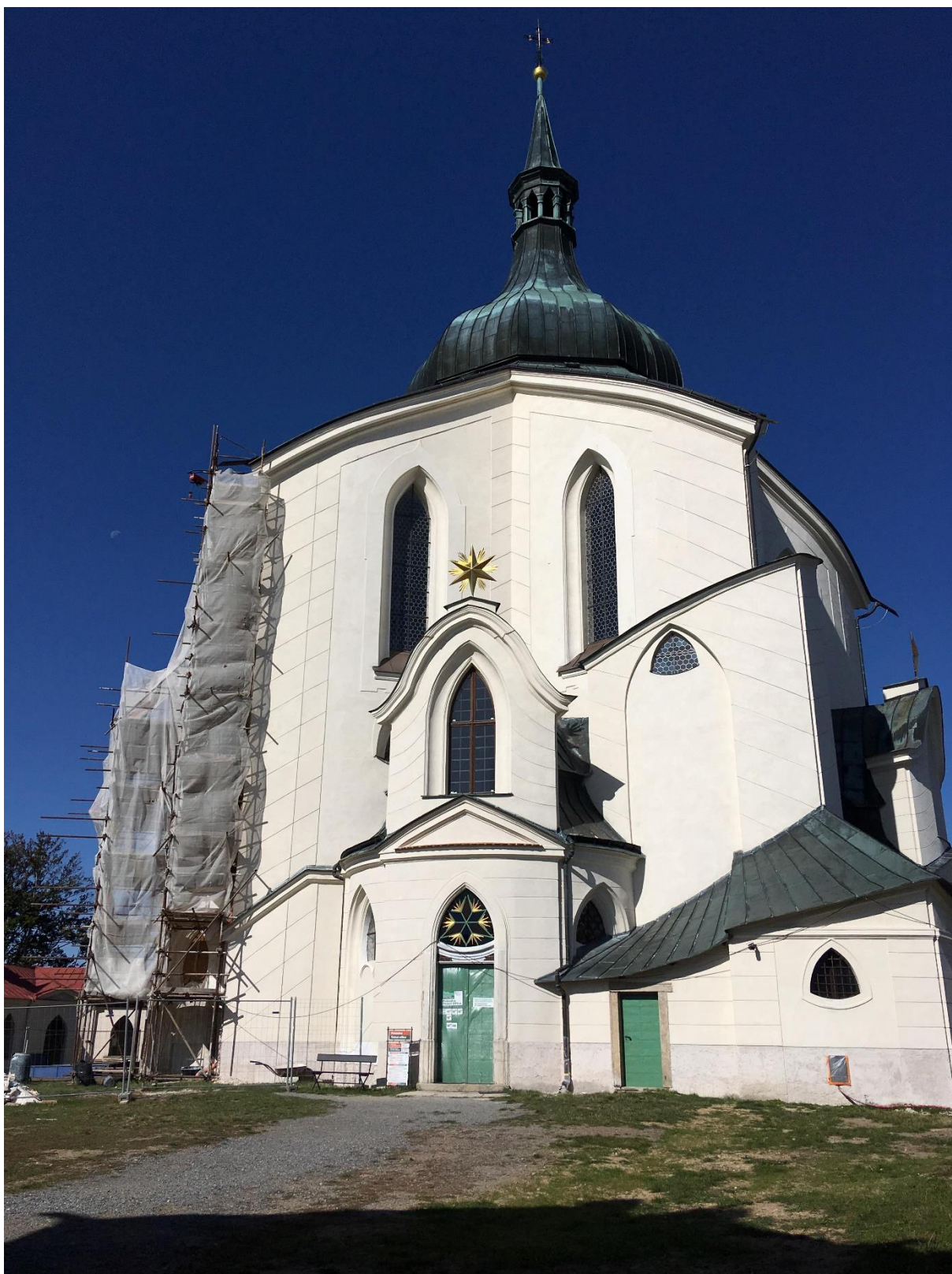

6.7   Obrázek 7 - Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Zdroj: vlastní archiv

6.8   Obrázek 8 - Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Zdroj: vlastní archiv

6.9   Obrázek 9 - Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Zdroj: vlastní archiv

6.10 Obrázek 10 – Zámek Žďár nad Sázavou

Zdroj: vlastní archiv

6.11 Obrázek 11 – Zámek Žďár nad Sázavou

Zdroj: vlastní archiv

6.12 Obrázek 12 – Zámek Žďár nad Sázavou

Zdroj: vlastní archiv

6.13 Obrázek 13: Vodní hrad (zámek) Telč

Zdroj: <https://www.zamek-telc.cz/cs/fotogalerie>

6.14 Obrázek 14: Židovská čtvrť Třebíč

Zdroj: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/zidovska-ctvrt-v-trebici>

6.15 Obrázek 15: Zámek Chotěboř

Zdroj: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/zamek-chotebor>

6.16 Obrázek 16: Hrad a zámek Polná

Zdroj: <https://www.muzeum-polna.cz/inpage/hrad-a-zamek/>

6.17 Obrázek 17: Zámek Velké Meziříčí

Zdroj: <https://www.velkemezirici.cz/o-meste/vyznamne-objekty/516-zamek>

6.18 Obrázek 18: Hrad Orlík

Zdroj: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/zricenina-hradu-orlik>

6.19 Obrázek 19: Barokní selské domy

Zdroj: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/barokni-selske-domy-v-pacove>